

НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

АКАДЕМСКА 2018/2019

„ГЕРИЈАТРИЈСКА ЊЕГА - 240 ECTS“

ЧЕТВОРОГОДИШЊИ СТУДИЈСКИ ПРОГРАМ

ПЛАНСКА ИПРОГРАМСКА СТРУКТУРА СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

„ГЕРИЈАТРИЈСКА ЊЕГА - 240 ЕЦТС“

ГОДИНА СТУДИЈА	НАСТАВНИ ПРЕДМЕТИ ОБАВЕЗНИ/ИЗБОРНИ Сви предметису једносеместрални	
I ГОДИНА I + II СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 6 + 6	ИЗБОРНИ 2
II ГОДИНА III + IV СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 5 + 5	ИЗБОРНИ 2
III ГОДИНА V + VI СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 6 + 4	ИЗБОРНИ 2
IV ГОДИНА VII+ VIII СЕМЕСТАР	ОБАВЕЗНИ 5 + 4	ИЗБОРНИ 2

- Од понуђена два изборна предмета студенти бирају један.

„ГЕРИЈАТРИЈСКА ЊЕГА - 240 ECTS“

I ГОДИНА

I СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-01	Основе анатомије	I	обавезни	3	2			75	135	210	7
Ф-02	Основе физиологије	I	обавезни	2	1			45	105	150	5
Г-03	Основе здравствене његе	I	обавезни	2	4		100	90	120	210	7
Г-04	Информатика у здравству	I	обавезни	2	1			75	45	120	4
Г-05	Медицинска психологија	I	обавезни	3	0			30	60	90	3
Г-06	Osnove komunikacije u zdravstvu	I	обавезни	2	2			60	60	120	4
УКУПНО				14	10			375	525	900	30

II СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-07	Социјална медицина	II	обавезни	2	1			45	45	90	3
Г-08	Основе патофизиологије	II	обавезни	2	1			45	75	120	4
Г-09	Њемачки језик	II	обавезни	2	1			45	75	120	4
Г-10	Медицинска биохемија	II	обавезни	2	2		40	60	60	120	4
Г-11	Хигијена и здравствена екологија	II	обавезни	2	1			45	75	120	4
Г-12	Здравствена њега особа са посебним потребама	II	изборни	1	1			30	30	60	2
Г-13	Здравствена педагогија	II	изборни	1	1			30	30	60	2
Г-14	Стручна пракса 1						100		30	270 ¹	9
УКУПНО				12	8		240	270	390	900	30

¹ Укупна стручна пракса састоји се од 100 часова праксе на предмету Основе здравствене његе, 40 на Медицинској биохемији и 100 Стручна пракса 1 и 30 часова самосталан рад студента (дневник праксе).

II ГОДИНА

III СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-15	Основе патологије	III	обавезни	2	0			30	30	60	2
Г-16	Здравствена њега интернистичких болесника	III	обавезни	2	4		40	90	120	210	7
Г-17	Здравствена њега хируршких болесника	III	обавезни	2	4		40	90	120	210	7
Г-18	Здравствена њега у гинекологији и акушерству	III	обавезни	2	4			90	120	210	7
Г-19	Здравствена њега у примарној здравственој заштити и породици	III	обавезни	2	4			90	120	210	7
УКУПНО				10	16			390	510	900	30

IV СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-20	Здравствена њега у педијатрији	IV	обавезни	2	4		80	90	120	210	7
Г-21	Фармакологија	IV	обавезни	2	0			30	30	60	2
Г-22	Епидемиологија и здравствена њега инфективних болесника	IV	обавезни	2	4			90	120	210	7
Г-23	Патронажна здравствена њега	IV	обавезни	2	2		40	60	60	120	4
Г-24	Медицинска етика	IV	изборни	2	0			30	0	30	1
Г-25	Спортска медицина	IV	изборни	2	0			30	0	30	1
Г-26	Стручна пракса 2	IV					40		30	210 ²	9
УКУПНО				10	10		240	300	360	900	33

² Садржај стручне праксе 2: Интерни одјел 40 часова, Хируршки одјел 40 часова, Центар за стара лица 100 часова, Породична медицина (Дом здравља) 60 часова, дневник праксе 30 часова.

III ГОДИНА

V СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-27	Менаџмент у здравству	V	обавезни	2	2			60	60	120	4
Г-28	Основе герентологије и геријатрије	V	обавезни	2	2		40	60	120	180	6
Г-29	Ургентна медицина	V	обавезни	2	2		80	60	120	180	6
Г-30	Палијативна нега	V	обавезни	2	1			45	75	120	4
Г-31	Здравствена нега у геријатрији	V	обавезни	2	2		40	60	90	150	5
Г-32	Геријатријска нега у психијатрија	V	обавезни	2	2			60	90	150	5
УКУПНО				10	11			345	555	900	30

VI СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-33	Геријатријска нега у неурологији	VI	обавезни	2	4		40	90	150	240	8
Г-34	Геријатријска нега у реуматологији	VI	обавезни	2	1			45	105	150	5
Г-35	Физиотерапија у геријатрији	VI	обавезни	2	1			45	75	120	4
Г-36	Социјално право и заштита	VI	изборни	2	0			30	90	120	4
Г-37	Маркетинг у здравству	VI	изборни	2	0			30	90	120	4
Г-38	Стручна пракса 3	VI					40		30	270 ³	9
УКУПНО				8	6		240	210	450	900	30

³ Садржај стручне праксе 3: физијатрија (Дом здравља) 40 часова, Хитна служба (Дом здравља) 40 часова, Дом за стара лица 100 часова, неуролошки одјел 60 часова, дневник праксе 30 часова.

IV ГОДИНА VII СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-39	Здравствена нега онколошких болесника	VII	обавезни	2	4			90	150	240	8
Г-40	Методологија научно истраживачког рада	VII	обавезни	3	0			45	105	150	5
Г-41	Њемачки језик 2	VII	обавезни	2	1			45	75	120	4
Г-42	Психологија развојног доба и старење	VII	обавезни	2	2			60	120	180	6
Г-43	Промоција здравља и превенција болести	VII	обавезни	2	3			75	135	210	7
УКУПНО				11	10			315	585	900	30

VIII СЕМЕСТАР

Шифра	Назив предмета	Семестар	Статус	Часови активне наставе			П	Укупно часова активне наставе	Самосталан рад студента	Укупно часова рада	ЕЦТС
				Т	В	М					
Г-44	Здраво и болесно старење	VIII	обавезни	3	0			45	105	150	5
Г-45	Статистичке методе у здравству	VIII	обавезни	3	0			45	105	150	5
Г-46	Интрахоспиталне инфекције и санитарна заштита	VIII	обавезни	2	2			60	120	180	6
Г-47	Здравствена нега у трауматологији	VIII	изборни	2	0			30	90	120	4
Г-48	Имунологија	VIII	изборни	2	0			30	90	120	4
Г-49	Дипломски рад	VIII	обавезни						300	300	10
УКУПНО				10	2			180	720	900	30

Напомена: Т- теоријска настава, В – вјежбе, М – менторски рад, П – практични рад.
Студенти бирају један од два понуђена изборна предмета.

СИЛАБУСИ СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА

„ГЕРИЈАТРИЈСКА ЊЕГА 240 ECTS“

I ГОДИНА

I СЕМЕСТАР

Студијски програм: Геријатријска њега	
Назив предмета: ОСНОВЕ АНАТОМИЈЕ	шифра предмета: Г-01
Наставник: Проф.др.сц. Амир Дењалић, Кенан Галијашевић, МА	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 7	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита.	
Циљ предмета је да се студенти упознају са основама нормалне грађе и облика људског тијела, топографским регионима и њиховим клиничким значајем, као и да овладају анатомском терминологијом.	
Исход предмета: Проучавањем топографске и системске анатомије студенти стичу знања о људском тијелу као цјелину, састављеном од појединих, међусобно повезаних органиских система. Усвајањем анатомске терминологије студенти ће бити оспособљени за даље праћење стручних предмета чију основу представља ова базична морфолошка наука.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Основни анатомски термини – увод у анатомију. Ћелијска организација, ткиво, врсте ткива. 2. Увод у остеологију (кости кичменог стуба, кости раменог појаса, кости горњих екстремитета, кости карлице, кости доњих екстремитета, кости главе) 3. Система артикуларе, 4. Миологија, 5. Спланхнологија (апаратус дигесториус, апаратус респираториус, ангиологија, органа уропоеица, репродуктивни органи мушкарца и жене). 6. Систем чулних органа (органум висус, органум акустикус, интегументум цоммуне). 7. Ендокрини систем човјека 8. Основе нервног система човјека (периферни, аутономни, централни нервни систем) <i>Практична настава:</i> 1. Увод у анатомију, основни анатомски термини. Ћелијска организација, ткиво 2. Увод у остеологију, коштана ћелија, кости кичменог стуба, раменог појаса, кости горњих и доњих екстремитета, кости главе, рад студента са препаратима. 3. Система артикуларе, важност зглобова у ораганизму, структура и функција 4. Миологија, групе мишића, топографска поља и њихов клинички значај 5. Спланхнологија – дигестивни систем човјека, респираторни систем човјека, кардиоваскуларни и урогенитални систем, рад студента са анатомским препаратима 6. Систем чулних орагана 7. Ендокрини систем човјека, дјеловање и рад жлијезда са унутрашњим лучењем 8. Увод у нервни систем, важност нервног система	

Литература

Основна:

1. Бошковић С.М.: Анатомија човека. Научна КМД. Београд, 2005.

1. Теофиловски Парапид Г., Маликовић А.: Анатомија човека, ЦИБИД, Београд, 2009.

Анатомски атласи:

Соботта атлас анатомије. 3 хрватско издање. (Загреб), 2013.

ПРОМЕТХЕУС. Анатомски атлас ПДФ.верзија

Број часова активне наставе: 75 (3+2)**Остали часови:****Теоријска настава: 45****Практична настава
(вјежбе): 30****Други облици
наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, консултације и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови			

Студијски програм: Геријатријска њега		
Назив предмета: ОСНОВЕ ФИЗИОЛОГИЈЕ		шифра предмета:Г-02
Наставник: доц.др.сц Енес Хоџић		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 5		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита		
Циљ предмета је разумевање нормалног функционисања људског организма и механизма биолошке регулације како би се објаснили и схватили процеси који доводе до настанка болести.		
Исход предмета Знање стечено на предмету основе физиологије омогућиће разумевање начина одвијања физиолошких процеса у организму, повезивање функција више различитих система, те разумијевање механизма настајања различитих патолошких процеса.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод у физиологију. Хомеостаза. Ћелијска физиологија. 2. Тјелесне течности. Типови транспорта. 3. Физиологија крви. Физиологија кардиоваскуларног система. 4. Физиологија ексцитабилних ткива. 5. Физиологија респираторног система и плућне циркулације. 6. Физиологија уринарног система. Ацидо базна равнотежа. 7. Физиологија дигестивног система. Енергетски метаболизам. 8. Физиологија ендокриног система. 9. Репродуктивна физиологија. 10. Општи принципи неурофизиологије. 11. Сензорни ситем. 12. Чула. Моторни систем. 13. Лимбичке функције и церебрални кортекс. <i>Практична настава:</i> Прати и помно обрађује цјелине из теоријске наставе.		
Литература Основна: 1. Митровић Д. Основи физиологије човека, V прерађено издање, ЦИЦЕРО, Београд 2009. Допунска литература: 1. Киббле Ј, Халсес К. Медицинска физиологија – Клинички контекст. Дата Статус. Београд, 2013.		
Број часова активне наставе: 45 (2+1)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):1	
Други облици наставе:		

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	5	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм: Геријатријска њега	
Назив предмета: ОСНОВЕ ЗДРАВСТВЕНЕ ЊЕГЕ	шифра предмета:Г-03
Наставник: др.сц Предраг Лазих, Кенан Галијашевић МА	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 7	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита	
Циљ предмета Кроз основе здравствене његе студент добија знања и основне вјештине здравствене његе. Организација, комуникација, вјештине рада у здравственој њези наставак су и додатак интегративности предмета које чине интердисциплинарни цјелину у овом студијском програму.	
Исход предмета Студент ће знати објаснити систем вриједности на којима се заснива здравствена њега и описати и образложити обим рада струковне медицинске сестре. Студент ће моћи процијенити и утврдити потребе болесника и особа са посебним потребама и водити медицинску документацију. Студенти ће бити у стању да обављају здравствену његу у кућним условима, у здравственим установама (Дом здравља, болница, диспанзери идр), у другим установама (дечији вртићи, школе, геронтолошки центри, спротски центри и др.)	
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дефиниција здравствене његе као самосталне професије. 2. Медицински техничар/сестра као особа и професионалац. 3. Историјски развој здравствене његе. 4. Темелна начела здравствене његе. 5. Теорије, модели и пракса здравствене његе. 6. Организација и дјелокруг рада дипломираног медицинског техничара/сестре (самостално и у тиму). 7. Процес здравствене његе, сестринска анамнеза, сестринска дијагноза. 8. Основе организације и начин пружања опште здравствене његе. 9. Здравствена њега особа са посебним потребама. <i>Пра ктична настава</i> 1. Упознавање са структуром и организацијом рада здравствених установа. 2. Пријем, смештај болесника и упознавање са кућним редом. 3. Превенција интрахоспиталних инфекција. 4. Вођење медицинске документације. 5. Упознавање са медицинским интервенцијама које се односе на његу, дијагностику и терапију. 6. Упознавање са инвазивним и неинвазивним сестринским процедурама 7. Сестринске клиничке вјештине (апликације лијекова, мјерење виталних параметара).	

Литература

Основна:

1. Тијанић М., Ђурановић Д., Рудић Р., Миловић Ј., Здравствена нега и савремено сестринство. Пето измјењено и допуњено издање. Научна КМД Београд. 2010;
2. Рудић Р., Коцев Н., Мунђан Б., Процес здравствене неге, Београд 2008;
3. Датастатус. Сестринске процедуре. Београд, 2010;

Број часова активне наставе: 90 (2+4)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава (вјежбе): 60****Други облици наставе: 0**

Методе извођења наставе: Теоријска настава: предавање наставника, презентације, повезивањем теорије са примјерима из праксе, активно учествовање студената у виду дискусија, семинарских радова, и колоквијум. Наставник овим активностима прати и степен усвајања знања студената и прикупља повратне информације ради унапређивања образовног процеса.

Практична настава садржајно прати и допуњује теоријску наставу. Реализује се у кабинету здравствене неге, натсавним базама, односно у одговарајућим здравственим установама.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	5		

Студијски програм: Геријатријска нега			
Назив предмета: ИНФОРМАТИКА У ЗДРАВСТВУ			шифра предмета:Г-04
Наставник: проф.др.сц. Жељко Стјепановић			
Статус предмета: обавезан			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита			
Циљ предмета Циљ је да упознавање студента са рачунарством и информационим системима. Кроз изучавање овог предмета студенти ће се оспособити да користе базе података у информационим системима, да познају основне захтјеве за израду пројеката и користе у сврху научно-истраживачког рада. Упознати студенте са здравственим информационим системима, те лакшим сагледавањем и претраживањем базе података.			
Исход предмета Стицање знања и вјештина биомедицинске информатике, информационог система и научно-истраживачког рада.			
Садржај предмета Теоријска настава: 1. Информациони систем, 2. Здравствени информациони систем. 3. Биомедицинска информатика. 4. Анализа система у здравственој заштити. 5. Научно-истраживачки рад. Практична настава: 1. Рад на информационом програму за статистичку обраду података. 2. Демонстрација рада информационог система. 3. Претраживање базе података, у сврху научно – истраживачког рада			
Литература Основна: 1. Станковић Р, Крсмановић Б. Пословна информатика. Факултет спољне трговине. Бијељина 2005. 2. Сивић С. – Здравствена информатика. Универзитет у Зеници. 2014. Допунска: 1. Вуковић Н, Вукмировић Д, Радојичић З: СПСС практикум. Факултет организационих наука универзитета у Београду, Београд, 1999.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	5		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА ПСИХОЛОГИЈА	шифра предмета:Г-05
Наставник: проф.др.сц Василије Гвозденовић, мр.сц. Синиша Ђуричић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 3	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар,а нема услова за полагање испита	
Циљ предмета: Стицање основних знања из психологије личности, полазећи од предмета и метода њеног изучавања, као и најпознатијих теорија личности, преко упознавања биолошких и социјалних основа развоја личности до упознавања сазнајних процеса и интелигенције, језика и комуникације, развојних фаза личности, мотивације, фрустрација, конфликта, емоција, као интегралних дијелова личности и завршним увидом у јединство личности, самосвјест и зрелост личности. Циљ предмета је да омогући студентима да стекну уводна сазнања о основама менталне хигијене, упознајући предмет њеног изучавања, појам менталног здравља, проблематику превенције менталног здравља, поремећаје менталног здравља и његов третман.	
Исход предмета Усвајање теоријских знања из психологије личности и психологије менталног здравља и практично примјењивање знања и вјештина, те разумјевање доживљавања и понашања, когнитивних процеса, емоционалних реакција, несвјесних механизма унутар личности као и основне вјештине пружања психолошке подршке пацијентима и сарадње са психологом.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у психологију 2. Предмет и задаци психологије; методе психологије 3. Психолошки налаз 4. Психолошка служба у здравственим установама. 5. Когниција: свјест, пажња, опажање, учење, мишљење, интелигенција, праксија 6. Емоције: емоционална реаговања, адаптивно понашање, изражавање и неизражавање емоција; страх и анксиозност; емоције и здравље; емоционални поремећаји; психофизиолошка обољења 7. Мотивација: врсте мотива, воља, социјализација мотива, задовољење и осујећење мотива; толеранција на фрустрације; одбрамбени механизми; поремећаји мотива 8. Личност: Способности, темперамент, карактер, предрасуде и ставови, вредности, интегритет, идентитет, представа о себи 9. Јединство личности, самосвест, зрелост личности 10. Појам менталног здравља и превенција менталних болести	

Литература

Основна:

1. Бергер Д Здравствена психологија, Друштво психолога Србије, Центар за примењену психологију, Београд 2002.
2. Клаин Е. Психолошка медицина. Београд.

Допунска:

1. Хавелка М. Здравствена психологија, Наклада Слп, Јастребарско, 2002.

Број часова активне наставе: 30 (2+0)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава (вјежбе): 0****Други облици наставе:****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава		Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ОСНОВЕ КОМУНИКАЦИЈЕ У ЗДРАВСТВУ	шифра предмета:Г-06
Наставник: доц.др.сп. Витомир Слијепчевић	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан први семестар, а нема услова за полагање испита	
Циљ предмета Дефиниција комуникације, облици вербалне и невербалне комуникације, превентивна, дијагностичка и терапијска улога комуникације с пацијентом и његовом породицом, начела успјешне комуникације, улога саосјећања и емпатије у комуникацији с болесницима, начела индивидуалне и групне комуникације.	
Исход предмета Студент ће након слушања предмета бити у могућности набројати основна обиљежја вербалне и невербалне комуникације.Описати основна комуникацијска правила. Објаснити основне комуникацијске вјештине. Демонстрирати основне невербалне и паравербалне поруке. Препознати основне комуникацијске стилове, те наућити рјешавати конфликте у комуникацији.	
Садржај предмета Теоријска и практична настава: 1. Појам, врсте, циљеви, начела и аспекти комуникације 2. Значај препознавања емоција за добру комуникацију 3. Комуникација као професионална вјештина у здравственој дјелатности 4. Психолошко-социјални аспект комуникација 5. Успостављање комуникације здравствени радник-пацијент 6. Терапијска и информативна комуникација 7. Специфичности у комуникацији 8. Комуникација у здравственом тиму и другим областима 9. Комуникација у сукобу	
Литература Основна: 1.Кекуш, Д.(2009):Комуникације у професионалној пракси здравствених радника, Београд Допунска: 2.Kathlen K. Reardon (1998.): Интерперсонална комуникација – Гдје се мисли сусрећу, Загреб, „Алинеја”Интернетска страница с помоћним наставним материјалом http://vtsbj.hr/komunikacijske-vjestine-predavanja-vjezbe/	

Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Присуство настави	5	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

II СЕМЕСТАР

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА	шифра предмета:Г-07
Наставник: доц.др.сц. Марин Кватерник	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 3	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Усавршавање примјене принципа и одговарајуће методологије у социјалној медицини. Овладавање сестринским процедурама које се односе на социјалну медицину. Усавршавање вјештина неопходних за квалитетан здравственоваспитни и едукативни рад у здравственој њези. Оспособљавање студента за истраживања у сестринству у области социјалне медицине.	
Исход предмета: Студент је оспособљен да прати проблематику у области социјалне медицине и правовремено предлаже одговарајуће програме. Студент је оспособљен да, заједно са осталим члановима тима, спроводи методе здравственог васпитања и едукације. Студент је оспособљен да врши истраживања у области социјалне медицине. Студент је оспособљен за извођење одређених процедура социјалне медицине.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Предмет, садржај и метод рада у социјалној медицини. 2. Теоријски концепт здравља. 3. Промоција здравља. 4. Систем здравствене заштите. 5. Здравствено стање становништва. 6. Превенција обољевања. 7. Социјално медицинска обољења. 8. Индикатори здравственог стања. 9. Фактори ризика по здравље. 10. Хронична незаразна обољења. 11. Здравствена политика. 12. Оцјена здравственог стања. 13. Планирање и програмирање здравствене заштите. 14. Евалуација здравствених програма. <i>Практична настава:</i> 1. Методе истраживања у социјалној медицини - Увод у практичну наставу, упознавање са методама рада у области социјалне медицине. 2. Знање, став и пракса појединца у вези са властитим здрављем - Здравствено понашање (анкетирање здравих појединаца у односу на ризично здравствено понашање). 3. Социјално-медицински индикатори – прикупљање, прорачуни и анализе 4. Квалитет живота обољелих, инструменти за мјерење квалитета и презентација упитника за мјерење. 5. Здравствено понашање (анкетирање здравих појединаца у односу на ризично здравствено понашање)	

Литература

Основна:

1. Лазаревић А. Социјална медицина. Обновљено и проширено издање. Београд. 2011.
2. Храбач Б. Социјална медицина. Факултет здравствених студија Мостар. 2010.

Допунска:

1. Довијанић П., и сарадници. Социјална медицина са хигијеном и епидемиологијом. Универзитет у Београду. Стоматолошки факултет. 1995.
2. Ђокић Д, Јаковљевић Д, Јаковљевић Ђ. Социјална медицина. Крагујевац 2007.

Број часова активне наставе: 45 (2+1)

Остали часови:

Теоријска настава: 30

**Практична настава
(вјежбе): 15**

**Други облици
наставе: 0**

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	20	Писмени испит	40
Практична настава	20	Усмени испит	
Колоквијум-и	10		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска нега

Назив предмета: ОСНОВЕ ПАТОФИЗИОЛОГИЈЕ

шифра предмета:Г-08

Наставник: Проф.др.сц Душко Васић, Кенан Галијашевић, МА

Статус предмета: обавезан

ЕЦТС: 4

Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а нема услова за полагање испита.

Циљ предмета

Патофизиолошким процесима доказати настанак болести из здравља од молекуларног до виших нивоа циљ је предмета патолошке физиологије. Механизмима настанка болести, онкогенезе, упале и дисенергије указати ће се на патолошке промјене организма условљење поремећајем његове функције.

Исход предмета

Студент ће схватити и научити разликовати патолошко-физиолошке процесе који започињу стање болеснога. Специјалном патофизиологијом студент ће моћи дефинисати стања и промјене здравља, те припремити се за клиничке предмете с основним знањима настанка болести.

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Увод у патолошку физиологију.
2. Дефиниција здравља и болести. Хомеостаза.
3. Основе патогенетских механизма.
4. Етиологија и патогенеза. Насљеђе, околице и патолошки процеси.
5. Поремећај метаболизма. Хипергликемије. Хипогликемије Поремећај метаболизма липида. Поремећај хомеостазе.
6. Поремећај ацидобазне равнотеже.
7. Ендокринопатије. Патофизиологија малигног раста.
8. Увод у специјалну патофизиологију. Поремећај састава крви и крвотворних органа. Поремећај рада срца.
9. Поремећај функције бубрега.
10. Поремећај функције плућа.
11. Поремећај пробавног и хепатобилијарног система.
12. Поремећај нервног система

Практична настава:

1. Анализа тјелесних текућина – израчунавање осмотског притиска крви, анализа хидрације организма, хиперхидрација. Дехидрација – врсте – изотона, хипотона, хипертона.
2. Лабораторијски тестови у ендокринологији – тест постпрандијалне гликемије, тест супресије дехаметасоном, лабораторијске анализе хормона у ендокринологији.
3. Електрокардиограм – анализа фреквенце срца, поремећаји ритма, блокови грана.
4. Електрокардиограм ХОЛТЕР, цјелодневно снимање ЕКГ-а. Функционално испитивање срца, ергометрија. Цјелодневно мјерење крвног тлака.
5. Спирометрија – Практичан рад, извођење спироетрије, респираторни волумени, капацитети. Анализа спирограма.

Литература**Основна:**

1. Гамулин С, Марушић М, Ковач З. Патопфизиологија, Медицинска наклада, Загреб, 2005
2. Маличевић Ж. Основи патолошке физиологије. Паневропски Универзитет Апеирон. Бања Лука, 2009.
3. Ковач З, Гамулин С. Патопфизиологија – Задачи за проблемске семинаре, Медицинска наклада, Загреб, 2006.

Допунска:

1. Живанчевић-Симоновић С. Општа патолошка физиологија, Медицински факултет у Крагујевцу, 2002
2. Ђорђевић-Денић Г и сар. Специјална патолошка физиологија, Завод за издавање уџбеника, Београд, 2003

Број часова активне наставе: 45 (2+1)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава
(вјежбе): 15****Други облици
наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега**Назив предмета: ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 1****шифра предмета:Г-09****Наставник:** Маја Митровић МА**Статус предмета:** обавезни**ЕЦТС: 4****Услов:** Услов за слушање предмета је уписан друфи семестар.**Циљ предмета:**

- оспособити студенте да стекну способност основног писменог и усменог комуницирања на њемачком језику у оквиру садржаја предвиђених за ниво знања језика А1;
- оспособити студенте да усвоје основну лексику из подручја као што су представљање себе и породице, становање, временске прилике, куповина, здравље и здравствено стање, употреба саобраћајних средстава, успјешно кретање у граду, слободно вријеме, путовање, вођење разговора у ресторану и у продавници.
- упознавање студената са основним обрасцима понашања у земљама њемачког говорног подручја, битних датума, писања порука и позивница.

Исход предмета

Успјешним завршетком одслушаног предмета и савладавањем градива, односно усвајањем модула знања и вјештина планираних наставним програмом за овај предмет, студент ће стећи основна знања из њемачког језика.

- студенти су у стању да се представе, кажу нешто о својој породици, својим хобијима, свом стану или кући
- да знају мјерне јединице, сат и бројеве до 1000
- да обаве куповину и воде разговоре у трговини или ресторану
- да питају за неку локацију, користе градски превоз, купе карту, и траже релевантне информације
- да коментаришу временске или неке друштвене прилике
- да се пожале на болове и затраже помоћ
- да се упознају са обичајима и празницима њемачког говорног подручја, те да су у стању да честитају исте

Садржај предмета

Садржај колегија чине следећа тематска подручја:

1. Sich vorstellen: Name/Alter/Herkunft/Wohnort/Sprachen/Beruf/Hobby
2. Familie und Freunde: Familienmitglieder und Freunde vorstellen; Zahlen 0-20
3. Essen und Trinken: Obst/Gemüse/Lebensmittel/Getränke; Einkaufsgespräche führen; Zahlen 21-100; Preise/Gewichte/Maßeinheiten
4. Meine Wohnung: Wohnung/Haus/Zimmer/Möbel/Elektrogeräte/Farben; Zahlen 100-Million
5. Mein Tag: Uhrzeit/Alltagsaktivitäten/Wochentage; Tagesablauf
6. Freizeit: Wetter/Jahreszeiten; Freizeit/Hobby
7. Lernen: Fähigkeiten/Absichten/Ereignisse/Lernziele/Lerngewohnheiten
8. Beruf und Arbeit: Berufe benennen/Praktikumsbörse/Anzeigen
9. In einer fremden Stadt: Anweisungen geben/Informationsbroschüren/Hotelrezeption
10. Gesundheit: Körperteile/Schmerzen ausdrücken; Ratschläge geben; einen Brief schreiben; einen Termin vereinbaren
11. In der Stadt unterwegs: Nach dem Weg fragen; Verkehrsmittel benennen; Ortsangaben machen; Orte und Richtungen bestimmen; Fahrpläne; am Bahnhof
12. Der Kunde ist König: Zeitangaben; Serviceleistungen; höfliche Bitte ausdrücken
13. Neue Kleider: Einkaufen/Kleidungsstücke; im Kaufhaus
14. Feste: Datum; Einladungen schreiben; Glückwünsche ausdrücken

Литература:

Литература:

Основна:

1. Niebisch D./Penning –Hiemstra S./Specht F./Bovermann M./Reinmann M.: *Schritte international 1, Kursbuch+Arbeitsbuch*, Hueber Verlag GmbH & KG, Ismaning 2006
2. Niebisch D./Penning –Hiemstra S./Specht F./Bovermann M./Reinmann M.: *Schritte international neu 1, Kursbuch+Arbeitsbuch*, Hueber Verlag GmbH & KG, Ismaning 2016
3. Niebisch D./Penning –Hiemstra S./Specht F./Bovermann M./Reinmann M.: *Schritte international 2, Kursbuch+Arbeitsbuch*, Hueber Verlag GmbH & KG, Ismaning 2006

Допунска:

Langenscheidts Großwörterbuch – Deutsch als Fremdsprache, Langenscheidt, Berlin

Број часова активне наставе: 45 (2+1)

Остали часови:

Теоријска настава: 30

Практична настава (вјежбе): 15

Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	Писмени испит	40
практична настава	15	Усмени испит	
колоквијум-и	40		
семинарски радови			

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА БИОХЕМИЈА	шифра предмета:Г-10
Наставник: доц.др.сц Саша Вукмировић, Мр.сц Драгана Малчић – Занић	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а нема услова за полагање испита.	
Циљ предмета: Циљ наставе биохемије јест познавању грађе и функције станице, станичних структура, молекуларне организације и функцији станичних органела, и упознавање основних метаболичких процеса и њихове регулације у организму здравог човјека. Такав наставни програм чини биохемијски темељ физиологије, а осим тога знања стечена кроз тај програм нужна су за разумијевање великог броја болести којима су узрок патобиохемијски процеси.	
Исход предмета Разумијевање темељних начела и темељних принципа биохемије и молекуларне биологије које је могуће примијенити у медицини. Способност сигурног и ефикасног рада у лабораторију. Знање о расположивим могућностима и како их користити, укључујући способност сурадње с другим лабораторијима. Способност интегрирајућег начина размишљања и проматрања проблема с различитих аспеката. Способност планирања и извођења експеримента као и могућност просудбе валидности добијених резултата.	
Садржај предмета	
<i>Теоријска настава:</i>	
1. Увод, подјела биохемије, биохемија ћелије. 2. Елементарни састав организма, улога воде у организму, промет минералних соли у организму. 3. Врсте и типови раствора. 4. Угљени хидрати, масти, бјеланчевине. 5. Протеини, витамини, метаболизам масти, бјеланчевина, угљенихидрата. 6. Хормони.	
<i>Практична настава:</i>	
1. Рад и организација биохемијске лабораторије, јединице СИ система. 2. Узорковање и чување биолошког материјала. 3. Дифузија, дијализа, осмоза, прави и колоидни рствори. 4. Методе у биохемијској аналитици. Бојне реакције на моносахариде, на масти. 5. Таложене реакције на протеине. 6. Бојене реакције на протеине. 7. Ензими. 8. Спектофотометрија. 9. Одређивање концентрације глукозе у серуму. 10. Одређивање концентрације креатинина и урее у серуму. 11. Одређивање концентрације хемоглобина. 12. Физичко хемијске особине урина.	

Литература

Основна:

1. Ђебовић Т. Биохемија за студенте здравствене неге. Универзитет у Новом Саду, Медицински факултет. Нови Сад, 2015.

Број часова активне наставе: 60 (2+2)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава
(вјежбе): 30****Други облици
наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	
Практична настава	10	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ХИГИЈЕНА И ЗДРАВСТВЕНА ЕКОЛОГИЈА			шифра предмета:Г-11
Наставник: проф.др.сц Нађа Васиљевић, мр.сц. Милена Тодоровић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 3			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Оснодни циљ је усвојити знања из хигијене исхране која су битна за сва животна раздобља човјека према савременим критеријумима, како би студент у својој пракси могао самостално процијењивати дијетотерапијске рецептуре, посебно у болесним стањима.			
Исход предмета Након одслушаног предмета студент ће моћи у свом свакодневном раду (болница, дом здравља, дом пензионера, рехабилитациони центри) на правилан и стручан начин направити модус дијете и исхране код различитих болести и појединих узраста и угрожених група (дјеца, старе особе, труднице и дојиље). Као здравствени професионалци моћи ће на исправан начин дјеловати превентивно у циљу сачувања болести који се заснива на правилној исхрани и начину живота, схваћајући предмет битним за одржавање цјелокупног здравља тумачећи исхрану као примарну потребу и здравље, а не навику и болест.			
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Упознавање с начином правилне исхране; 2. превентивни и клинички приступ правилној исхрани; 3. упознавање метода за оцјену стања ухрањености; 4. мјере за оцјену и унапређење исхране. 5. Значај правилне прехране у лијечењу и превенцији болести и схватити дијететику и дијетотерапију као саставни и комплеметарни дио лијечења и свакодневне праксе. 6. Здравствена екологија 7. Узорковање хране, воде, земљишта 8. Бука, вибрација и заштита од буке и вибрације <i>Практична настава</i> 1 Студенти ће на вјежбама активно учествовати у изради дијетотерапијских мјера код појединих заданих болести или група становништва.			
Литература Основна: 1. Васиљевић Н. Практикум из хигијене и медицинске екологије. Београд, 2012. Допунска: 1. Новаковић Б, Грујић. Хигијена и здравствено васпитање. Медицински факултет Нови Сад, 2005.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе (демонстрација у увјежбавање вјештина), консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	
Практична настава	5	Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега

Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ОСОБА СА ПОСЕБНИМ ПОТРЕБАМА

шифра предмета:Г-12

Наставник: др.сц Радојка Бјелић, мр.сц Даниела Телебак

Статус предмета: изборни

ЕЦТС: 2

Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а услова за полагање испита нема.

Циљ предмета је да се студенти упознају са основним знањима која се односе на промоцију здравља и здравствену његу особа са посебним потребама и њиховим породицама у суочавању са различитим оштећењима здравља, инвалидности или хендикепираности. Значај развоја позитивних вриједности, учествовања и социјалне интеграције ових особа у сва подручја живота и рада. Специфичност комуникације са овим особама.

Исход предмета

Оспособљавање студената да схвате значај планирања и организовања здравствене његе особа са посебним потребама, као и препознавање специфичних проблема и стања код ових особа. Развијање вјештина за тренинг самозбрињавања особа са посебним потребама.

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Дефинисање појмова и приступи у дефинисању посебних потреба
2. Узроци и превенција инвалидитета. Међународна класификација инвалидитета.
3. Однос према особама са посебним потребама у Републици Српској. Квалитет живота особа са посебним потребама.
4. Врсте помоћи особама са посебним потребама. Теорије мотивације особа са посебним потребама.
5. Здравствена њега особа са тјелесном инвалидношћу. Здравствена њега особа са интелектуалним оштећењима. Здравствена њега особа са аутизмом.
6. Здравствена њега особа са оштећењем слуха, вида и говора. Помагала за особе са посебним потребама.

Практична настава:

Рад у групи на основу теоретских предавања: помоћ при облачењу, храњењу, кретању и при одржавању личне хигијене.

Литература

Основна:

1. Љубичић М. Здравствена нега особа с посебним потребама-Задар. Свеучилиште у Задру, 2011.

Допунска:

1. Коцијан-Херцигоња Д: Ментална ретардација. Јастребарско:Наклада Слп,2000.
2. Ремсцхмидт Х.Аутизам. Јастребарско.Наклада Слп,2009
- 3.Шегота И:Глухи и знаковно медицинско називље:како комуницирати са глухим пацијентом.Загреб. Медицинска наклада.2010.

Број часова активне наставе: 30 (1+1)**Остали часови:****Теоријска настава: 15****Практична настава (вјежбе): 15****Други облици наставе:**
0**Методe извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм: Геријатријска њега	
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ПЕДАГОГИЈА	шифра предмета:Г-13
Наставник: доц.др.сц Александар Јанковић	
Статус предмета: изборни	
ЕЦТС: 2	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан други семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Продубити знања из области одгојно-образовног рада са болесном дјецом, повезивати педагогију и медицину као засебне, а блиске знаности, освијестити нове токове учешћа педагога/наставника у раду болнице и лијечника/медицинског стручњака у раду школе, освијестити потребу за континуираним образовањем из области здравствене педагогије Оспособити студенте за уочавање проблема дјече с посебним потребама, њиховог оптимално рјешавање, те за развијање позитивних ставова спрам ове популације	
Исход предмета Основна педагошке смјернице у одгојном раду с дјецом с посебним потребама, начин комуникације с хронично болесном дјецом, препознавање дјече с посебним потребама, основне методе и технике у педагошком истраживању.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод у педагогију 2. Педагошка теорија и праксаРазвој педагогије 3. Циљеви и задаци одгоја, Подручија одгоја, Одгој – индикатор квалитета живота 4. Здравље и болест, као медицински, педагошки и дидактички проблеми 5. Однос школа – болница, педагогија – медицина, Дјеца са потешкоћама у развоју и дјеца са посебним потребама. Третман дјече са потешкоћама у развоју 6. Комуникација у одгоју <i>Практична настава:</i> Наведена поглавља у оквиру теоретске насатве студенти самостално изводе, уз презентацију семинарских радова и интерактивне вјежбе.	
Литература Основна: 1. Ћатић,Р., Стевановић,М., Педагогија, Педагошки факултет Универзитет у Зеници,2003. 2. Гудјонс, Х., Педагогија – темељна знања, Едуса, Загреб, 1994. Допунска: 1. Х.Давис, Помозимо болесној дјечи, Слап, Јастребарско, 1998.	
Број часова активне наставе: 30 (1+1)	Остали

Теоријска настава: 15	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	часови:
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска нега			
Назив: СТРУЧНА ПРАКСА 1			шифра: Г-14
Одговорни наставник: др.сц Предраг Лазих, Кенан Галијашевић, МА			
Статус: обавезан			
ЕЦТС: 9			
Услов: Услов за праксу је уписан други семестар, а услов за полагање испита је обављање стручне праксе у наставним базама и вођење дневника рада.			
Циљ стручне праксе осбособљавање студента за самосталан рад у струци унапређење способности студента за успешну примену стручних и научних сазнања и метода у практичним ситуацијама уз допринос интензивнијем повезивању теорије и праксе стицање информација и искуства која ће помоћи у даљем професионалном усмјерењу размјена знања и искуства између студента истих образовних профила			
Исход стручне праксе студент самостално обавља рад у струци користећи усвојена знања и вјештине знања и способности које је студент добио проучавањем теорије, већином у одвојеним гранама сестринства, примењује у пракси упознавање послодаваца са будућим потенцијалним сарадницима као повратно дејство контакта са професионалном праксом, добија се подстицај за овладавање струком и мотивисаност да се након завршетка студија обављају слични послови у пракси.			
Садржај стручне праксе Наставне базе у којима се одвија стручна пракса су: установе примарне здравствене заштите, стационарне установе и установе социјалне заштите. У току другог семестра студенти приступају стручној пракси, на нивоу примарне здравствене заштите и секундарне здравствене заштите. Студенти први контакт са болесницима оставрају у службама Дома здравља, гдје на примјеру уче о организацији рада примарне здравствене заштите, улози високоедуковане медицинске сестре на нивоу примарној здравственој заштити, те систему функционисања примарне здравствене заштите. Недјељу данад студент проводи у биохемијском лабораторију. На нивоу секундарне здравствене заштите, студенти се упознају са принципима рада и дјеловања болнице као секундарне здравствене установе. Упознају се са радом службе за интерне и хируршке болести, те улазе у сам процес рада. Студенти по 100 часова проводе на интерном и хируршком одјељењу. У наведеним наставним базама студент ће кроз стручну праксу да евалуира стечена знања и на основу критичког размишљања и етичких одлука да донесе исправан суд о својој професији и себи лично, а све кроз пружање здравствене неге и сестринских процедура у које се максимално укључује.			
Број часова активне наставе			Стручна пракса: 240 сати
Теоријска настава: 0	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	

Методе извођења наставе

Стручна пракса се реализује по програму (садржају) стручне праксе у одговарајућој здравственој установи и то директним ангажовањем студента, уз одговарајући стручни надзор. У току обављања праксе студент води дневник у који уписује дневне активности као и детаљан опис послова на којима је био ангажован.

Описна оцјена знања

По завршетку стручне праксе, студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе. Описна оцјена знања је незадовољава, задовољава, добра, врло добра и одлична. Изводи се из дневника а на основу сљедећих вјештина:

редовност, креативност и самосталност у вођењу разговора, интервјуа и здравствено васпитног рада, способност самосталног планирања, организације и припреме болничког материјала и услова за извођење дијагностичких, терапијских и рехабилитационих процедура и праћење истих,

редовност, самосталност у препознавању знакова и симптома основне болести и адекватно пружање помоћи.

редовност, самосталност у континуираном мониторингу, о редовност, самосталност и креативност рада у оквиру важећих стандарда здравствене неге,

редовност, самосталност и креативност у правилном вођењу документације

Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успјешно обавио стручну праксу што омогућује студенту да упише наредну годину студија.

III СЕМЕСТАР

Студијски програм: Геријатријска њега	
Назив предмета: ОСНОВЕ ПАТОЛОГИЈЕ	шифра предмета:Г-15
Наставник: проф.др.сц. Амир Дењалић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 2	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а нема услова за полагање испита.	
Циљ предмета је да упозна студенте са карактеристикама морфолошких и функционалних поремећаја на органима, а који су битни за дијагностиковање појединих болести. Патологија, као претклинички наставни предмет који у медицинској настави чини спону између базични предмета, као што су анатомија и физиологија и клиничких предмета, као што су интерна медицина и хирургија. Патологија проучава промјене које су настале у тијелу као последица болести али и као последице лијечења. Омогућити студенту да усвоји спознаје о патолошким основама болести и поремећеним функцијама организма у обиму који је неопходан за даљње праћење студија. Неопходно је студенту омогућити усвајање знања потребних за разумијевање патофизиолошких збивања у организму што чини основу процјене болесникова стања, уочавања утјецаја болести на задовољавање основних људских потреба, те разумијевања одређених поступака у здравственој њези и процесу дијагностицирања и лијечења.	
Исход предмета Студент ће бити у стању да обави: Припрему болесника и болесничког материјала за функциону дијагностику.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Патолошке и патохистолошке основи патолошких стања и патофизиолошки механизми болести и патолошких процеса. Методе функционе дијагностике и мерења терапијск одговора: клиничко-хемијске, елетрофизиолошке, ултрасонографске, цитолошке, хематолошке и друге. 2. Ћелија - градња ћелије, способност прилагођења ћелије, оштећења и смрт ћелије, регресивни процеси; поремећаји метаболизма пигмента; некрозе - гангрене, декубитус, ненекрозе; упале - дефинисање упале, подјела, фазе, цијељење, 3. акутна и хронична упала, специфичне упале (карактеристике микробиолошких упала: тјелесне текућине и хемодинамика - расподјела тјелесних текућина, едем, хиперемија, крварење, тромбоза и тромби, емболија, инфаркти, шок; неоплазме; болести кардиоваскуларног, респираторног, пробавног, генитоуринарног и локомоторног. 4. Етиопатогенетски фактори и морфолошке и патофизиолошке промјене ћелије, оштећења и смрти станице, упале и репарације, неоплазми, генетских поремећаја, болести имуности, 5. поремећаја тјелесних текућина и хемодинамике. 6. Патофизиолошка основа боли, поремећаја свијести, поремећаја раста и развоја. 7. Основе патофизиологије појединих функционалних цјелина (коштано-зглобни, крв и крвотворни органи, живчани, респираторни, кардиоваскуларни, дигестивни, урогенитални).	

Литература

Основна:

1. Проф. др Татић Вујадин, Основи патологије, Бања Лука, Апеирон, 2008.
2. Будаков П, Ери Ж. Патологија. Универзитет у Новом Саду, 2014.

Број часова активне наставе: 30 (2+0)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава
(вјежбе): 0****Други облици
наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега

Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ИНТЕРНИСТИЧКИХ БОЛЕСНИКА

шифра предмета:Г-16

Наставник: доц.др.сц Рифат Сејдиновић мр.сц. Рајкица Бамбуловић Петровић

Статус предмета: обавезан

ЕЦТС: 8

Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.

Циљ предмета

Омогућити студентима да упознају и науче: основне манифестације интернистичких болести, основе интернистичке пропедеутике, генетике и хуманих болести; Опште и специфичне компетенције медицинских техничара/сестара у здравственој његи интернистичких болесника; Здравствену његу болесника са болестима: срца, крвних судова и лимфатика; респираторног тракта, гастроинтестиналног тракта, бубрега и уринарног тракта, хематопоезног система, ендокриног система, метаболизма и неправилне исхране, имунолошког система и мишићноскелетног система.

Исход предмета

Стицање темељног основног теоријског знања из горе наведених области Интерне медицине, као основа за даља проучавања и сазнања у току студија и рада; студент је оспособљен да опише и објасни теорију здравствене његе код интернистичких болесника и примјени процес здравствене његе; да планира здравствену његу код интернистичких болесника, организује, координира и спроводи планирану здравствену његу примењујући вјештине сестринске праксе према стандардима. Да документује, кроз сестринску документацију, здравствену његу и да дјелује унутар здравственог тима са развијеним професионалним односом и одговорношћу као и да спроводи здравствено васпитни рад. Студент је оспособљен да опише и објасни теорију здравствене његе код интернистичких болесника и примјени процес здравствене његе; да планира здравствену његу код интернистичких болесника, организује, координира и спроводи планирану здравствену његу примењујући вјештине сестринске праксе према стандардима. Да документује, кроз сестринску документацију, здравствену његу и да дјелује унутар здравственог тима са развијеним професионалним односом и одговорношћу као и да спроводи здравствено васпитни рад.

Садржај предмета**Теоријска настава**

1. Основне манифестације интернистичких болести, основе интернистичке пропедевтике, генетике и хуманих болести,
2. најзначајније болести, срца, крвних судова и лимфатика,
3. обољења респираторног тракта,
4. болести бубрега и уринарног тракта,
5. болести гастроинтестиналног тракта,
6. болести хематопоезног система,
7. болести ендокриног система, метаболизма и неправилне исхране,
8. болести мишићноскелетног система и,
9. имунолошког система.

Практична настава

1. Упознавање студента са службом за интерне болести
2. Пријем и обрада интернистичког болесника
3. Процес здравствене његе у интерној медицини. Узимање сестринске анамнезе, сестринска документација и обрада интернистичких болесника
4. Сестринске процедуре у раду на интерном одјељењу,
5. Мјерење виталних параметара, правилно тумачење лабораторијских налаза
6. Специфичне сестринске процедуре у интерној медицини, ЕКГ, гастроскопија, колоноскопија, бронхоскопија
7. Хитни поступци у интерној медицини, улога дипломиране медицинске сестре.

Литература**Основна:**

1. Копитовић И. Интерна медицина за студенте здравствене његе. Универзитет у Новом Саду. 2015. Година
2. Манојловић С, Матић Ђ. Здравствена њега у интерној медицини (интервенције медицинске сестре). Београд, 2010.

Допунска:

1. Здравствена нега у Интерној медицини, Матић, Београд, 2001

Број часова активне наставе: 90 (2+4)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава (вјежбе):60****Други облици наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава	20	Усмени испит	40
Колоквијум-и	20		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега**Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ХИРУРШКИХ БОЛЕСНИКА****шифра предмета:Г-17****Наставник: др.сц. Предраг Лазић, мр.сц. Александар Суботић****Статус предмета: обавезан****ЕЦТС: 8****Услов:** Услов за слушање предмета је уписан трећи семстар, а услова за полагање испита нема.

Циљ предмета: је да се студент упозна са обољењима и повредама главе и врата, са обољењима и повредама грудног коша, са обољењима и повредама срца, са обољењима и повредама једњака, дијафрагме и органа ГИТа, да се упозна са килама предњег трбушног зида, да се упозна са обољењима и повредама урогениталног тракта, са обољењима и повредама ендокриног система, са обољењима коштанозглобног система, да се упозна са основама дјечје хирургије и пластичне и реконструктивне хирургије. Студент стиче знања и усваја вјештине и оспособљава се за професионално дјеловање у свим видовима хирушке службе.

Исход предмета

По завршетку наставе од студената се очекује:

да познају обољења и повреде главе и врата те хируршко лијечење и процес здравствене његе,

да познају обољења и повреде грудног коша и хируршко лијечење и процес здравствене његе,

да познају обољења и повреде срца и хируршко лијечење и процес здравствене његе,

да познају обољења и повреде једњака, дијафрагме и органа ГИТа и хируршко лијечење те процес здравствене његе,

да познају обољења и повреде хепатобилопанкреатичног стабла и хируршко лијечење и процес здравствене његе,

да познају киле предњег трбушног зида, методе хируршког лијечења, и здравствену његу у псотоперативном третману,

да познају обољења и повреде урогениталног тракта и хируршко лијечење, те процес здравствене његе,

да познају обољења и повреде ендокриног система и хируршко лијечење, те процес здравствене његе,

да познају обољења и повреде крвних судова и хируршко лијечење, те процес здравствене његе код обољелих,

да познају обољења коштанозглобног система и хируршко лијечење, и његу обољелих,

да познају основе дјечје хирургије и хируршко лијечење дјете, те преоперативну припрему и постоперативну његу,

да познају основе пластичне хирургије

Садржај предмета:**Теоријска настава:**

1. Општа хирургија: Асепса и антисепса. Хируршке инфекције. Пропедеутика.
2. Дијагностика у хирургији. Хемостаза.
3. Повреде. Ране. Шок.
4. Аналгезија и анестезија.
5. Специјална хирургија: здравствена нега у Максилофацијалној хирургији,
6. Здравствена нега у неурохирургији,
7. Здравствена нега у торакална хирургији,
8. Здравствена нега у кардиохирургији,
9. Здравствена нега у хирургији дигестивног система.
10. Здравствена нега у урологији.
11. Здравствена нега у ортопедији и трауматологији коштанозглобног система.
12. Хирургија дојке, здравствена нега пацијентица
13. Здравствена нега и улога медицинске сестре у пластичној и реконструктивној хирургији.
14. Здравствена нега у дечјој хирургији.
15. Ратна хирургија

Практична настава:

1. Упознавање са организацијом и радом служби за хируршке болести
2. Пријем хируршког болесника
3. Стерилизација, асепса и антисепса
4. Узимање сестринске хируршке анамнезе
5. Сестринске процедуре и интервенције у пријемној хируршкој амбуланти
6. Сестринске процедуре и интервенције на хируршком одјељењу
7. Преоперативна припрема болесника
8. Постоперативни третман и здравствена нега болесника након хируршке операције, улога медицинске сестре
9. Сестринске процедуре на хируршком шоку – интензивна хируршка нега
10. Сестринске процедуре у служби за анестезију и реанимацију
11. Сестринске процедуре у операционој сали - хируршки инструменти и материјали

Литература**Основна:**

Муминагић С. Хирургија. Зеница. 2011. године

Влајнић З. Нега хируршких болесника са основама хирургије. Бања Лука, 2007.

Број часова активне наставе: 90 (2+4)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):60	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава	20	Усмени испит	40
Колоквијум-и	20		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега**Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ГИНЕКОЛОГИЈИ И АКУШЕРСТВУ****шифра предмета:Г-18****Наставник: др.сц Јадранка Ђурановић Миличић****Статус предмета:** обавезан**ЕЦТС: 8****Услов:** Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.**Циљ предмета**

Стицање знања из гинекологије и акушерства како би по окончању студија дипломирани медицински техничари/сестре били у могућности да рјешавају и најтеже случајеве из тог домена у примарној, секундарној или терцијарној здравственој установи.

Исход предмета: Студенти ће бити у стању да схвате значај гинекологије и акушерства и примјене стечена знања у својој пракси. Да посматрају пацијенте и активно учествују у њиховој њези и лијечењу, да примјене мјере дезинфекције, асепсе и антисепсе у свом раду и спријече појаву интрахоспиталних инфекција. Да укажу прву помоћ код хитних стања и примјене заштитне положаје у свом раду.

Садржај предмета*Теоријска настава*

1. Анатомија карлице и репродуктивног тракта жене, физиологија женских полних органа, менструални циклус, развој женских полних органа и менструални циклус.
2. Гинеколошки поремећаји хормонског и генетског порекла порекла, обољена у децјем и адолесцентном периоду.
3. Планирање породице, брачни стерилитет, методе утврђивања и лијечења неплодности.
4. Контрацепција Адолесценција, климактеријум, стерилитет.
5. Пелвична инфламаторна обољења, сексуално преносиве болести.
6. Бенигни и малигни тумори женског репродуктивног система, дијагностика и лечење, торквације женских гениталних органа.
7. Преоперативна припрема и постоперационе компликације.
8. Физиологија трудноће-концепција, промјене на тјелу и органима трудница, дијагноза трудноће, преглед трудница. Порођај, порођајна доба, савремено вођење порођаја, повреде плода и мајке при порођају. Патологија трудноће-болести у трудноћи, гравидитетне токсикозе, побачај, пријевремени порођај. Неправилности у трудноћи и порођају.

Практична настава

1. Специфичности организације рада сестринске службе у здравственој заштити жена.
2. Пријем, обрада и узимање сестринске анамнезе у гинекологији и акушерству
3. Превенција акутних инфламаторних обољења гениталних органа жене.
4. Улога медицинара здравствене њега у дијагностици, њези и рехабилитацији.
5. Улога медицинара здравствене њега у организацији рада савјетовалишта за превенцију и рану детекцију карцинома на гениталним органима жена.

6. Дијагностичке методе испитивања и специфичности у лијечењу, њези и рехабилитацији трудница, породиља, новорођенчета.
7. Методе планирања породице, испитивања неплодности, савјетовалиште за труднице, за младе.
8. Сестринске процедуре и интервенције у гинекологији и акушерству

Литература

Основна:

1. Шурлан Д. Здравствена њега у гинекологији. Висока медицинска школа струковних студија Београд. 2012 године
2. Дробљак П, Берић Б, Шуловић В. Гинекологија. Књига Београд – Загреб. 1985

Број часова активне наставе: 90 (2+4)

Остали часови:

Теоријска настава: 30

Практична настава (вјежбе):60

Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава	20	Усмени испит	
Колоквијум-и	20		
Семинарски радови	10		

Студијски програм: Геријатријска њега		
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ПРИМАРНОЈ ЗДРАВСТВЕНОЈ ЗАШТИТИ И ПОРОДИЦИ		шифра предмета:Г-19
Наставник: др.сц Радојка Бјелић, мр.сц Сања Тешановић		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 8		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан трећи семестар, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета Циљ предмета је да се студенти упознају са специфичностима здравствене њега у примарној здравственој заштити.. Оспособљавање студента за пружање што квалитетније и брже њега на лицу мјеста и у породици као и за планирање рада у складу са приоритетима струке.		
Исход предмета Студент ће стећи знање и вјештине о њези у примарној здравственој заштити		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дјелокруг рада медицинске сестре/техничара у примарној здравственој заштити 2. Организација здравствене заштите у заједници 3. Процес здравствене њега и концепт сестринских дијагноза у ПЗЗ 4. Сестринска докуменатција 5. Промоција здравља 6. Превенција кроз живот 7. Вјештине комуникације сестринства у примарној здравственој заштити 8. Квалитет и стандарди у здравственој њези унутар примарне здравствене заштите <i>Практична настава</i> 1. Упознавање са условима и дјелокругом рада медицинских сестара у ПЗЗ 2. Организовање послова на нивоу ПЗЗ 3. Планирање процеса здравствене њега и евалуација на нивоу ПЗЗ 4. Вођење сестринске докуменатције 5. Важност промоције здравља и превенције боелсти, скрининг		
Литература Основна: 1. Зилцић М, Гавран Л и сарадници. Здравствена њега у заједници. Зеница, 2014. 2. Вујановић З и сарадници. Њега у породичној медицинси и примарној здравственој заштити. Паневропски Универзитет Алеирон. Бања Лука, 2011. 3. Бојковић Н. Здравствена нега у примарној здравственој заштити .Београд. Кодеф, 2002. Допунска: 1. Тијанић М, Ђурановић Д, Рудић Р, Миљовић ЛЈ. Здравствена нега и савремено сестринство. Београд: Научна књига, 2002.		
Број часова активне наставе: 90 (2+4)		Остали

Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 60	Други облици наставе: 0	часови:
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

IV СЕМЕСТАР

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ПЕДИЈАТРИЈИ	шифра предмета:Г-20
Наставник: др.сц Јадранка Ђурановић Миличић, мр.сц Драгана Малчић Занић,	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 8	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета: Усвајање базичних теоријских и практичних стручних знања из области здравствене њега у педијатрији и оспособљавање да стечена знања примјене у професионалном и научноистраживачком раду. Едукација у циљу сопствене заштите, њега здравог дјетета, планирање исхране, вакцинација. Њега болесног дјетета, правилне методе лијечења и њега, превенција обољења, едукација	
Исход предмета По завршетку наставе од студената се очекује да: • студент зна како да презентује практичне вјештине и знања у области сестринске њега, сестре имају базично знање о физиолошким функцијама и понашањима оних који су здрави и болесних и односима пацијената и њиховог окружења. • Студент зна како да едукује пацијенте и њихове фамилије у циљу промоције здравља/ сестра зна како да презетује процедуре за одржавање здравља и зна да користи мјере сигурности током рада. • Студент зна да направи процес здравствене њега на педијатријском одјељењу. • Студент зна како да води медицинску документацију и све неопходне документе. • Студент је способан да ради у тиму и индивидуално. • Студент је способан да ради на превенцији болести те да води евиденцију свих процедура.	

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Увод у педијатрију. Физикални преглед дјетета, узимање сестринске анамнезе.
2. Баланс воде и електролита.
3. Раст и развој дјетета, неонатологија.
4. Њега здравог дјетета, исхрана здравог новорођенчета, дојенчета, предшколског, школског дјетета и адолесцента.
5. Њега болесног дјетета у свим фазама развоја.
6. Здравствена њега дјетета код болести пробавног система,
7. здравствена њега дјетета код обољења респираторног система,
8. здравствена њега код алергијских болести код дјеце,
9. здравствена њега код дјеце са срчаним и реуматским обољењима,
10. здравствена њега код дјеце са урогениталним обољењима,
11. здравствена њега дјетета са хематолошким и ендокринолошким обољењима.
12. Здравствена њега дјеце са дијабетесом и здравствена њега дјеце са поремећајем у развоју нервног система.

Практична настава:

1. Упознавање студента са организацијом и радом педијатријске службе,
2. Упознавање студената са структуром болесника и здравственог тима,
3. Пријем педијатријског болесника по приоритету,
4. Примјена здравствене његе код хитних стања у педијатрији,
5. Учесће студената у дијагностичким и примјена терапијских процедура, крвне групе и тест компатибилности,
6. Примјена документације, примјена и значај одговарајуће исхране.

Литература

Основна:

1. Рдуолф М, Левене М. Педијатрија и здравље дјетета. Дата Статус. Београд, 2011.
2. Скокић Ф. Здравствена њега у педијатрији. Паневропски Универзитет Апеирон. Бања Лука, 2010.

Број часова активне наставе: 90 (2+4)

Остали часови:

Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 60	Други облици наставе: 0
------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава	20	Усмени испит	
Колоквијум-и	20		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега		
Назив предмета: ФАРМАКОЛОГИЈА		шифра предмета:Г-21
Наставник: доц.др.сц Саша Вукмировић		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 2		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар,а услов за полагање испита нема.		
Циљ предмета: Омогућити студенту усвајање општих знања о примјени и дјеловању појединих скупина лијекова, њиховом правилном начину набављања и похрањивања. По завршетку колегија студент ће знати основе фармакологије, значај препознавања нежељених и штетних дјеловања лијекова те брзе и одговарајуће интервенције при појави симптома анафилаксије.		
Исход предмета		
Студент ће бити оспособљен да има сазнање о: Фармакокинезици и фармакодинамици. Подјели основних врста лијекова, Фармакологија боли, Рационална фармакологија		
Садржај предмета		
Теоријска настава:		
1. Општа фармакологија: увод, судбина лијека у тијелу, дјеловање лијекова, фактори који модифицирају дјеловање лијекова, нежељена и штетна дјеловања лијекова, истраживање нових лијекова, контрола лијекова.		
2. Фармакологија аутономног и централног нервног система,		
3. Фармакологија кардиоваскуларног система,		
4. Фармакологија урогениталног система,		
5. Фармакологија респираторног система,		
6. Фармакологија пробавног система,		
7. Фармакологија хематопоезског и ендокриног система.		
8. Антимикробни лијекови;		
9. Истраживање и клиничко испитивање лијекова;		
10. Алергијске реакције;		
11. Токсичност лијекова;		
12. Аналгетици и фармакологија боли;		
13. Хемијска антиинфективна средства: пестициди, дезинфекцијска средства и антисептици, кемотерапијска средства.		
14. Витамини, цитостатици, остало (хистамин, еикосоноиди, топици итд.)		
Литература		
Основна:		
1. Владислав Варагић,Миленко Милошевић, Фармакологија, Београд, 2007.		
Број часова активне наставе: 30 (2+0)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):0	
Други облици наставе: 0		
Методе извођења наставе		
Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.		

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ЕПИДЕМИОЛОГИЈА И ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ИНФЕКТИВНИХ БОЛЕСНИКА	шифра предмета:Г-22
Наставник: доц.др.сц. Марин Кватерник	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 7	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семсетар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Омогућити студенту стицање знања потребних за процјену здравственог стања заједнице и планирање здравствене њега као саставног дијела цјелокупне здравствене заштите. У дијелу опште епидемиологије нагласак је стављен на епидемиолошке појмове и епидемиолошка мјерења за њихово јасно разумијевање и примјену. Сегмент примарне и секундарне превенције заразних болести док су код незаразних болести мјере превенције. Специјална епидемиологија обухвата најзначајнија подручја заразних и незаразних болести. Обрадити и објаснити улогу и значај масовних незаразних болести у свијету и код нас, с посебним освртом на удио у укупном морталитету те могуће начине пропагирања мјера за њихово смањивање. Посебно нагласити мјере подстицања здравог начина живота и акције које се проводе с тим циљем. Упознати студенте са важношћу одабира особа (дијела популације) под ризиком и начина пропаганде здравог начина живота. Циљ је студента оспособи да стручно процјени стање болесника и тежину инфективне болести, да процјени потребу за врстом и нивоом здравствене њега и да овлада дијагностичким и терапијским процедурама у инфективним болестима. Да дипломирану медицинску сестру оспособи за активно учешће у сузбијању појаве и ширења заразних обољења.	
Исход предмета Студента треба обучити да зна шта су епидемиолошки узроци болести и начин ширења заразне болести, да би се спријечиле епидемије односно пандемијске инфекције. Посебан осврт треба дати на мјесто и улога високоедуковане медицинске сестре у спријечавању и сузбијању заразних и незаразних обољења. Високоедуцирана медицинска сестра је оспособљена за његу обољелих од инфективних болести, за извођење савремених дијагностичких и терапијских процедура и за правовремено уочавање компликација и потребе за додатним третманом инфектолошких болесника. Она је оспособљен за вођење документације код обољелих од инфективних болести, за личну и заштиту околине од заразних болести, као и за превентивно дјеловање путем здравствено васпитног рада.	

Садржај предмета**Теоријска и практична настава**

1. Епидемиолошки приступ болести;
2. узроци болести;
3. домаћин и узрочник; отпорност домаћина;
4. епидемиолошки ланац;
5. епидемиолошка дијагноза - мјере морбидитета, и морталитета; особине домаћина; опће законитости епидемиологије заразних болести –
6. лични и колективни имунитет,
7. ширење епидемије; вријеме и мјесто;
8. јатрогене болести; епидемиолошка истраживања; научни приступи; примарна превенција заразних болести; секундарна превенција заразних болести; примарна превенција хроничних незаразних болести; секундарна превенција хроничних незаразних болести; терцијарна превенција хроничних незаразних болести.
9. Организација здравствене његе, збрињавање и изолација обољелих од инфективних болести.
10. Специфичности медицинске документације и пријава заразних болести.
11. Општа правила у поступку са вешом, потрошним материјалом и излучевинама болесника са инфективним болестима и организација исхране.
12. Превенција и контрола интрахоспиталних инфекција.
13. Дијагностичке процедуре и интервенције на одељењу за инфективне болести.
14. Специфичностима узимања биолошког материјала код болесника са инфективним болестима и транспорт до лабораторије.

Практична настава

1. Непосредно упознавање са медицинском техником и њеним функционисањем, мјере спречавања инфекције у процесу рада, извођење дијагностичких процедура и интервенција на одељењу за инфективне болести.
2. Активно учешће студената у процесу узимања појединих узорак биолошког материјала код болесника са инфективним болестима.
3. Демонстрација процеса извођења дијагностичких процедура и улоге медицинара здравствене његе у процесу припреме, извођења и здравствене његе болесника након

Литература**Основна:**

1. Каракаш С, Тандир С. Епидемиологија. Травник 2009.
2. Радановић З. Епидемиологија. Универзитет у Новом Саду, Медицински факултет. Нови Сад, 2012.
3. Божић М, Ђокић ЈБ. Инфективне болести. Универзитет у Београду. Београд, 2013.
4. Чанак Г. Инфективне болести са његом заразних болесника. Универзитет у Новом Саду, Медицински факултет. Нови Сад, 2009.

Број часова активне наставе: 90 (2+4)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава (вјежбе): 60****Други облици наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ПАТРОНАЖНА ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА			Шифра предмета:Г-23
Наставник: др.сц Радојка Бјелић, мр.сц Сања Тешановић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а нема услова за полагање испита.			
Циљ предмета Оспособити студента за препознавање одређених здравствених поремећаја на терену, односно кућним условима те пружање здравствене њега у кућним условима.			
Исход предмета Студенти ће стећи компетенције за организовање и пружање патронажне дзравствене њега. Бити ће способни израдити план здравствене њега за породицу и план здравствене њега за заједницу.			
Садржај предмета Теоријска настава: Мјесто и значај патронажне службе у савременом здравству. Принципи организације патронажне службе. Стандарди рада. Праћење квалитета рада. Одређивање приоритета за поједине категорије популације и за одређење групе обољења.Планирање и процјена патронажне сестре појединца, породице и заједнице. Практична настава Обрада случајева групно и индивидуално, те активно учешће студената на вбјежбама. У склопу патронажне здравствене њега, на нивоу примарне здравствене заштите, заједно са патронажним сестраама одлазак у кућне посјете, вођење медицинске документација, израда плана здравствене њега породице и заједнице.			
Литература: Основна: 1.Вујановић З. Њега у породићној медицини и примарној здравственој заштити. Паневропски Универзитет Бања Лука, 2011. 2. Зилцић М. Здравствена њега у заједници. Универзитет у Зеници, 2014.			
Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе:0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: МЕДИЦИНСКА ЕТИКА			Шифра предмета:Г-24
Наставник: доц.др.сц Сретен Тешановић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 1			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а нема услова за полагање испита.			
Циљ предмета је упознати студенте о основним психолошким особинама здравља у оквиру свеобухватног генетскобиофизиолошког приступа, користећи блиске науке, као што су медицинска психологија, социјална медицина и друго.Указати на значај медицинске етике у односу на све учеснике здравствене заштите, етика у пружању услуга здравствене његе, етика у комуникацији са средином и етика у односу са јавношћу.			
Исход предмета Студент ће усвајањем знања и вјештина предвиђених програмом упознати најзначајније принципе медицинске етике у обављању услуга здравствене заштите.			
Садржај предмета <u>Теоријска настава:</u> 1. Историјски развој етике. 2. Здравствена политика и етика. 3. Процјењивање етичког понашања. 4. Морална начела у медицини. 5. Етичке норме за здравствене раднике. 6. Медицинско етички однос љекар-болесник. 7. Мјесто диполмираног медицинског техничара/сестре у тиму савремених терапеута.			
Литература: Основна: 1.Марић Ј. Медицинска етика.Меграф. Београд, 2005.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе:0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: СПОРТКСА МЕДИЦИНА			Шифра предмета:Г-25
Наставник: Проф. др Веселин Бунчић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 1			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан четврти семестар, а нема услова за полагање испита.			
Циљ предмета је упознати студенте са повезаношћу физичке активности и здравља.			
Исход предмета Укључивање у израду акционих планова за здравствено усмјерену физичку активност на различитим нивоима друштвене заједнице, ради унапређења здравственог стања.			
Садржај предмета <u>Теоријска настава:</u> 1. Физичка неактивност као јавно-здравствени проблем. 2. Активност, фитнес и здравствени значаја. 3. Здравље одраслих и спорт за све. 4. Здравствени значај физичке активности код дјеце и омладине. 5. Вредновање у спортској рекреацији. 6. Здравствено савјетовање за спортску рекреацију. 7. Физиолошки аспекти физичке активности у старијој доби. 8. Физичка активност у превенцији остеопорозе.			
<u>Литература:</u> Основна: 1.Лекић Д. Спортска медицина са основама развојне антропологије. Београд, 2001.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе:0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив: СТРУЧНА ПРАКСА 2			шифра:Г-26
Одговорни наставник: др.сц Предраг Лазић, Кенан Галијашевић МА			
Статус: обавезан			
ЕЦТС: 9			
Услов: Услов за праксу је уписан четврти семестар, а услов за полагање испита је обављање стручне праксе у наставним базама и вођење дневника рада.			
Циљ стручне праксе: особобољавање студента за самосталан рад у струци унапређење способности студента за успешну примену стручних и научних сазнања и метода у практичним ситуацијама уз допринос интензивнијем повезивању теорије и праксе стицање информација и искуства која ће помоћи у даљем професионалном усмјерењу размјена знања и искуства између студента истих образовних профила			
Исход стручне праксе: студент самостално обавља рад у струци користећи усвојена знања и вјештине знања и способности које је студент добио проучавањем теорије, већином у одвојеним гранама медицине, примењује у пракси упознавање послодаваца са будућим потенцијалним сарадницима као повратно дејство контакта са професионалном праксом, добија се подстицај за овладавање струком и мотивисаност да се након завршетка студија обављају слични послови у пракси.			
Садржај стручне праксе: Наставне базе у којима се одвија стручна пракса су: установе примарне здравствене заштите, стационарне установе и установе социјалне заштите. У току четвртог семестра студенти приступају стручној пракси, на нивоу примарне здравствене заштите и секундарне здравствене заштите. Студенти приступају процесу здравствене његе у заједници и концепту сестринских дијагноза. Студенти активно са својим колегама учествују у креирању сестринске документације. Студенти активно проводе двије недјеље у хитној служби, и на тај начин усвајају знања и вјештине у ургентној медицини. На ниво примарне здравствене заштите студенти проводе 60 сати и то у служи за породичну медицину и патронажну здравствену његу. На нивоу секундарне здравствене заштите, студенти се едукују за пружање континуиране здравствене његе у пријемним хируршким и интернистичким амбулантама, израђују план здравствене његе за хируршке и интернистичке болеснике. Врше елективну здравствену његу. На интерном и хируршком одјелу проводе по једну недјељу. Студент проводи 100 сати активног рада у Центру за стара лица. У наведеним наставним базама студент ће кроз стручну праксу да евалуира стечена знања и на основу критичког размишљања и етичких одлука да донесе исправан суд о својој професији и себи лично, а све кроз пружање здравствене његе и сестринске интервенције у које се максимално укључује.			
Број часова активне наставе:			Стручна пракса: 240 сати
Теоријска настава: 0	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	

Методe извођења наставe

Стручна пракса се реализује по програму (садржају) стручне праксе у одговарајућој здравственој установи и то директним ангажовањем студента, уз одговарајући стручни надзор. У току обављања праксе студент води дневник у који уписује дневне активности као и детаљан опис послова на којима је био ангажован.

Описна оцјена знања :

По завршетку стручне праксе, студент предаје наставнику задуженом за реализацију стручне праксе дневник са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе. Описна оцјена знања је незадовољава, задовољава, добра, врло добра и одлична. Изводи се из дневника а на основу сљедећих вјештина:

- редовност, креативност и самосталност у вођењу разговора, интервјуа и здравствено васпитног рада, способност самосталног планирања, организације и припреме болничког материјала и услова за извођење дијагностичких, терапијских и рехабилитационих процедура и праћење истих,
- редовност, самосталност у препознавању знакова и симптома основне болести и адекватно пружање помоћи.
- редовност, самосталност у континуитраном мониторингу, о редовност, самосталност и креативност рада у оквиру важећих стандарда здравствене његе,
- редовност, самосталност и креативност у правилном вођењу документације

Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успјешно обавио стручну праксу што омогућује студенту да упише наредну годину студија.

V СЕМЕСТАР

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: МЕНАѢМЕНТ У ЗДРАВСТВУ	шифра предмета:Г-27
Наставник: доц.др.сц. Витомир Слијепчевић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Упознати студенте с менаѢментом у здравству. Након успјешно завршеног предмета студенти ће стећи основна знања о теорији, принципима и пракси здравственог менаѢмента и овладаће концептима за анализу управљања и успјешног обављања менаѢерских послова на различитим нивоима организације.	
Исход предмета Након успјешно завршеног предмета студенти ће стећи основна знања о теорији, принципима и пракси управљања у здравственом сектору. Студенти ће научити основне функције менаѢмента. Упознаће се са теоријом и праксом менаѢмента, савладаће вјештине анализе и обављања менаѢерских послова на различитим нивоима у здравству (топ менаѢмент, финансијски менаѢмент и друго).	
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Дефинисање, значај и принципи менаѢмента, појам, значај и улога менаѢмента. 2. Развој менаѢмента, активности и класификације менаѢера. 3. Топ-менаѢери, развој менаѢмента као праксе. 4. Научни менаѢмент. 5. МенаѢмент здравствених установа. 6. МенаѢмент и културна средина, околина предузећаа, етика и друштвена одговорност. 7. Планирање у здравству као функција менаѢмента; стратегија и стратегијско планирање; организовање као функција менаѢмента, делегирање, децентрализација, процес пројектовања организације, финансирање, управљање људским ресурсима; интерно и екстерно регрутовање, односи са потфункцијама вођења; 8. Комуникације и мотивације, контролисање, израда пословног плана, институционални аспекти менаѢмента, управљање у здравственим установама. 9. Нови концепти и приступи менаѢменту.	

Литература**Основна:**

1. Ракић, С.; Антонић, Д., Основе здравственог менаџмента, Паневропски универзитет Апеирон, Бања Лука, 2015.
2. Лукић, З.; Бабић, М. Менаџмент: теорије, функције, институционални аспекти и корпоративно управљање. Бања Лука: Економски факултет Универзитета у Бањој Луци. 2009.

Допунска:

1. Машић, Б.; Лончаревић Р.; Ђорђевић-Бољановић Ј., Менаџмент: принципи, концепти и процеси. Београд: Универзитет Сингидунум, 2007.

Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Колоквијум-и	40	Усмени испит	40
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега

Назив предмета: ОСНОВЕ ГЕРОНТОЛОГИЈЕ И ГЕРИЈАТРИЈЕ

шифра предмета:Г-28

Наставник: доц.др.сц Рифат Сејдиновић, мр.сц Рајкица Бамбуловић Петровић

Статус предмета: обавезан

ЕЦТС: 6

Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.

Циљ предмета

Студент треба да овлада основним и специфичним знањима из области геронтологије и геријатрије.

Исход предмета

Оспособљеност студента за практичну примјену специфичних знања и вјештина до нивоа самосталне и међузависне примјене у тимском раду.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Основни појмови у геронтологији и геријатрији
2. Специфичности геријатријских болесника
3. Важност и нови комуникације са геријатријским пацијентима
4. Промјене у социјалним односима у старијој доби
5. Пријем геријатријског болесника у здравствену установу
6. Положај болесника у постељи, промјена положаја, позиционирање, превентивно корективна помагала.
7. Стандардни поступци њега у спровођењу терапијских процедура у лијечењу, његи код геријатријских болесника
8. Геријатријски синдроми
9. Депресија у старијој животној доби
10. Паркинсонова болест
11. Декубитус – геронтолошки јавноздравствени проблем
12. Уринарна инконтиненција код старих особа

Практична настава:

1. Пријем болесника у геријатријски центар
2. Вјежбање вербалне и невербалне комуникације са геријатријским болесницима
3. Мјерење функционалне независности болесника.
4. Специфични поступци њега у превенцији инактивитета.
5. Тренинг мокраћне бешике и цријева.
6. Едукација и поступци за примјену заштитних положаја.

Литература

Основна:

1. Давидовић М., Савремена геријатрија, Београд 2003.
2. Вукадинов Ј. Геријатрија и њега старих особа. Нови Сад, 2006.
3. Здравствена нега у процесу рехабилитације, Вера Коњикушић, Нада Коцев: Чигоја штампа, Београд 2005.

Број часова активне наставе: 60 (2+2)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе:	
Методе извођења наставе Теоријска настава: наставничково излагање, ППТ презентације, активно учествовање студената у виду дискусија, консултације у току семестра, колоквијуми, праћење усвајања знања. Практична настава: вјежбе у старачким домовима и центрима за стара лица, те интерном одјељењу.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега		
Назив предмета: УРГЕНТНА МЕДИЦИНА		шифра предмета:Г-29
Наставник: проф.др.сц Душко Васић, мр.сц Александар Суботић		
Статус предмета: обавезан		
ЕЦТС: 6		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета: Упознавање са ургентним стањима у медицини, као и са улогом дипломираног медицинског техничара/сестре у ренимацији и хитној медицинској помоћи.		
Исход предмета Студент ће моћи да препозна разна ургентна стања, упознати поступке пружања хитне помоћи и поступке реанимације, те ће бити оспособљен за организовање транспорта, као и хитне медицинске помоћи у уобичајеним и посебним условима.		
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод и општи појмови у ургентној медицини. Смрт и знаци смрти. 2. Шок, бесвјесна стања и реанимација. 3. Крварење и хемостаза. 4. Акутна тровања. 5. Повреде. 6. Уједи отровних змија и кукаца. 7. Страна тијела. 8. Нетрауматска ургентна стања. 9. Организације ургентне службе у миру, рату и природним катастрофама. <i>Практична настава:</i> 1. Упознавање са организацијом рада у служби хитне помоћи 2. Процес здравствене њега у хитним стањима 3. Евалуација процеса здравствене њега у служби хитне медицине помоћи 4. Тријажа 5. Приступ и обрада угрожених и унесрећених пацијената		
Литература Основна: 1.Хасаничевић Е. Основи прехоспиталне ургентне медицине. Зеница, 2011.		
Број часова активне наставе: 60 (2+2)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	
Други облици наставе: 0		
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.		

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ПАЛИЈАТИВНА ЊЕГА			шифра предмета:Г-30
Наставник: проф.др.сц Сеад Бутуровић, Кенан Галијашевић, МА			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Професионално оспособљавање и упознавање студената са потребом за здравственом његом у терминалној фази болести. Да студенти овладају процесом здравствене њега умирућих болесника.			
Исход предмета Оспособљавање студената за спровођење палијативне њега.			
Садржај предмета Теоријска настава: 1. Уводни дио (дефиниција и значај, кратки хисторијат, хоспициј, поријекло ријечи, начин организовања), 2. Психо-социјална њега; дефиниција и значај уз посебан нагласак на методе психо-социјалне подршке, 3. Пацијент у палијативној њези 4. Организација палијативне њега у свјету и код нас 5. Приступ пацијенту 6. Улога и значај дипломиране медицинске сестре у раду са палијативним пацијентима 7. Комуникација у палијативној њези 8. Теорије умирања 9. Лијечење симптома са посебним нагласком на бол, као најчешћим симптомом, 10. Неке етичке двојбе-питање еутаназије и уз то везана правна питања 11. Болести имобилности код палијативних пацијената Практична настава: 1. Упознавање студената са структуром рада са здравственом његом умирућег боелсника 2. Процес палијативне њега. План здравствене њега 3. Евалуација плана здравствене њега у установама за палијативну његу 4. Здравствена њега усмјерена према симптомима код пацијената 5. Улога дипломиране медицинске сестре код ублаживања симптома код палијативних болесника.			
Литература Основна: 1. Бркаљчић М. Палијативна медицина. Свеучилиште у Ријечи. 2013. 1. Ливингстоне Ц. Палијативна њега (Улога сестринства), Енглеска,1999 Допунска: 1. Ворден Ј. Савјетовање у дубокој жалости и терапија дубоке жалости.Енглеска, 1991.			
Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ГЕРИЈАТРИЈИ	шифра предмета:Г-31
Наставник: проф.др.сц Сеад Бутуровић, мр.сц Сања Тешановић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 5	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета је стицање знања и вјештина које су потребне за рад са популацијом старих особа; стицање знања и вјештина за процјену стања геријатријског болесника; постављање сестринске дијагнозе; планирање и реализација здравствене њега у геријатрији.	
Исход предмета Студенти ће бити у стању да обављају здравствену његу старих особа у превенцији, дијагностици, лечењу и рехабилитацији геријатријских болесника; студенти ће бити у стању да обављају професионални рад са старим особама (здравствену његу) у кућним условима, у здравственим установама (дом здравља, болница и др.), у установама социјалне заштите (геронтолошки центри, домови за старе и др.); студенти ће бити у стању да се баве промоцијом здравља намењену популацији старих особа.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Процес здравствене њега код геријатријских болесника, здравствена њега код најчешћих интернистичких и хируршких обољења карактеристичних за геријатријске болеснике; 2. улога медицинара здравствене њега у превенцији ових обољења, терапијском третману и рехабилитацији. 3. Увод у здравствену његу старих; историјски развој здравствене њега у геријатрији; заједничка обиљежја здравствене њега у старој популацији; принципи њега пацијената у геријатрији; садржај и опис категорија одговорности здравствене њега; 4. Социјалне потребе и улога старих особа; стање и проблеми старог становништва у нашој земљи; стереотипи о старењу (предрасуде, дискриминације); 5. Препознавање проблема старих особа; промјене у старости и теорије старења; 6. Здравствена заштита старих и квалитет живота; старење у породичном окружењу; старење у институционалном окружењу; 7. Улога медицинске сестре у здравственој заштити старих; етички аспекти њега у геријатрији;	

8. Старење становништва и здравствена заштита (превенција, терапија и рехабилитација у геријатрији);
9. Превенција у геријатрији (примарна, секундарна и терцијарна превенција); образовање, различити путеви старења (учење, памћење);
10. Исхрана и здравље старих људи; физичка активност у старости; рад, организација радног и слободног времена; мотивација и промјене у старости; страх од смрти код старих особа;
11. Интелектуални развој и интелектуално пропадање; стрес и суочавање са стресом код старих; имуни систем у старости; хипотермија и хипертермија код старих особа; третман старе особе у хоспиталним условима;
12. Интернистичка обољења у геријатрији (поремећаји унутрашњих органа и система, обољења кардиоваскуларног система, метаболички и ендокрини проблеми, дигестивне болести);
13. Хируршка обољења у геријатрији; падови код старих особа; медицинска и психосоцијална рехабилитација старих.

Практична настава:

1. Упознавање са структуром и организацијом рада здравствених установа у односу на старе особе;
2. Најчешћа интернистичка обољења код старих особа
3. План здравствене његе за интернистичка обољења код старих особа
4. Најчешћа хируршка обољења код старих особа
5. План здравствене његе за хируршка обољења код старих особа
6. Евалуације здравствене његе у геријатрији
7. Превенција

Литература

Основна:

1. Давидовић М., Савремена геријатрија, Београд 2003.
2. Вукадинов Ј. Геријатрија и њега старих особа, Нови Сад, 2006.

Број часова активне наставе: 60 (2+2)

Остали часови:

Теоријска настава: 30

Практична настава (вјежбе): 30

Други облици наставе: 0

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега

Назив предмета: ГЕРИЈАТРИЈСКА ЊЕГА У ПСИХИЈАТРИЈИ

шифра предмета:Г-32

Наставник: проф.др.сц Џевдет Смајиловић , мр.сц Сениша Ђуричић

Статус предмета: обавезан

ЕЦТС: 5

Услов: Услов за слушање предмета је уписан пети семестар, а услова за полагање испита нема.

Циљ предмета

Упознати студенте са основама психијатрије , те специфичностима тих пацијената, односно планирања и пружања здравствене његе овим пацијентима.

Исход предмета

Препознавање психијатријских обољења. Спровођење адекватне здравствене његе, побољшање квалитете здравствене његе, етички однос према пацијенту, истраживачи рад, боље комуникацијске вјештине у тимском раду.

Садржај предмета

Теоријска настава

1. Увод у психијатрију
2. Етиологија менталних поремећаја.
3. Упознавање са психијатријом, њеним значајем и организацијом психијатријске службе.
4. Психопатолошки поремећаји.
5. Класификација менталних поремећаја, значај менталног здравља, као и промоција менталног здравља.
6. Неурозе. Упознавање са неурозама, етиологија, епидемиолошке карактеристике. Улога дипломиране медицинске сестре код обољелих пацијената.
7. Психозе. Шизофренија. Деменција, поремећај понашања.
8. Болести овисности. Алкоголизам, наркоманија. Дјечија психијатрија. Терапија у психијатрији.
9. Ургентна стања у психијатрији. Рад са агресивним пацијентима.

Практична настава

1. Организација рада службе за психијатрију
2. Организација рада пријемне психијатријске службе
3. План здравствене његе код акутне психозе
4. План и евалуација здравствене његе код шизофрених пацијената

Литература

Основна:

1. Марић Ј. Клиничка психијатрија. Београд, 2005.
2. Зукић Т. и сар: приручник за практични рад са душевним болесницима, 2005.
3. Франчишковић Т, и сар. Психијатрија. Медицинска књига Загреб, 2009

Број часова активне наставе: 60 (2+2)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава
(вјежбе): 30****Други облици
наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

VI СЕМЕСТАР

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ГЕРИЈАТРИЈСКА ЊЕГА У НЕУРОЛОГИЈИ	шифра предмета: Г-33
Наставник: проф.др.сц Цевдет Смајиловић , мр.сц Сениша Ђуричић	
Статус предмета: обавезан	
ЕЦТС: 8	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Упознати студенте са основама неурологије, те специфичностима тих пацијената, односно планирања и пружања здравствене њега овим пацијентима.	
Исход предмета Препознавање неуролошких обољења. Спровођење адекватне здравствене њега, побољшање квалитете здравствене њега, етички однос према пацијенту, истраживачи рад, боље комуникацијске вјештине у тимском раду.	
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1. Увод у неурологију 2. Етиологија неуролошких поремећаја. 3. Упознавање са неурологијом, њеним значајем и организацијом неуролошке службе. 4. Цереброваскуларна обољења 5. Класификација неуролошких поремећаја, 6. Процес здравствене њега у неурологији (сестринска анамнеза и сестринске дијагнозе) 7. Ургентна стања у неурологији. 8. Геријатријска њега болесника са оштећењем и болестима периферног нервног система, епилепсијом, болесника са главобољом, интракранијалним тумором и тумором у спиналном каналу, 9. Геријатријска њега болесника са поремећајем стања свијести, деменцијама, цереброваскуларним болестима, болестима екстрапирамидног система, као и са здравственом његом болесника са демијелинизационим, запаљенским, дегенеративним и мишићним болестима.	
<i>Практична настава</i> 1. Организација рада службе за неурологију 2. Организација рада пријемне неуролошке службе 3. План здравствене њега код акутног možданог удара 4. План и евалуација здравствене њега код неуролошких обољења	

Литература

Основна:

1. Костић С.В. Неурологија за студенте медицине, Медицински факултет, Београд, 2007

Број часова активне наставе: 90 (2+4)**Остали часови:****Теоријска настава: 30****Практична настава (вјежбе): 60****Други облици наставе: 0****Методе извођења наставе**

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ГЕРИАТРИЈСКА ЊЕГА У РЕУМАТОЛОГИЈИ			шифра предмета: Г-34
Наставник: доц.др.сц Рифат Сејдиновић, мр.сц Рајкица Бамбуловић петровић			
Статус предмета: Обавезни			
ЕЦТС: 5			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Упознавање студената са основама геријатријске његе реуматолошких болесника.			
Исход предмета Студенти ће бити оспособљени да препознају најућесталија реуматолошка обољења, те да знају провести савремене принципе геријатријске његе код реуматолошких пацијената.			
Садржај предмета: 1. Дефиниција реуматологије, као интернистичке гране 2. Најучесталија реуматолошка обољења у старијој доби 3. Процес геријатријске његе код реуматолошких пацијената 4. Утврђивање потреба за геријатријском његом код реуматолошких пацијената 5. Сестринска анамнеза и дијагноза у реуматологији 6. Имплементација процеса геријатријске његе у реуматологији 7. Евалуација геријатријске његе у реуматологији 8. Спријечавање компликација основних обољења 9. Аутоимнуна обољења у старијој животној доби, геријатријски приступ његовању 10. Системске болести везивног ткива, реуматска врућница, геријатријски приступ 11. Дегенеративна обољења зглобова и кичменог стуба, начела геријатријског његовања. Практична настава 1. Вјежбе уско су повезане са предавањем те прате наставне цјелине и изводе се у мањим група на реуматолошком одјељењу унутар наставне базе, те у геријатријском центру.			
Литература Основна 1. Давидовић М., Савремена геријатрија, Београд 2003. 2. Вукадинов Ј. Геријатрија и њега старих особа. Нови Сад, 2006. 3. Мехоњић А. Бајић Г. Физиотерапија у реуматиологији. Паневропски Универзитет Апеирон, Бања Лука 2015.			
Број часова активне наставе: 30 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):15	Други облици наставе: 0	

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ФИЗИОТЕРАПИЈА У ГЕРИЈАТРИЈИ	шифра предмета:Г-35
Наставник: др.сц Сеад Чебић, Александра Марковић	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 5	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестар, а услова за полагање испита нема.	
Циљ предмета Упознавање са специфичним промјенама у старијој животној доби и њиховом третману	
Исход предмета Студент ће бити у стању примјењивати методе физиотерапије, кинезитерапије и других физиотерапеутских метода у геријатрији. Овладати ће знањима о основним људским потребама у геријатрији. Бити способан планирати активности и физиотерапију особа треће животне доби.	
Садржај предмета: <i>Теоријска настава:</i> 1. Биолошке промјене у геријатрији, промјене на органским системима у трећем животном добу. 2. Промјене на кожи, нервном систему и чулима. 3. Промјене на кардиоваскуларном, респираторном, хематолошком и имуном систему. 4. Промјене на дигестивном, урогениталном и ендокрином систему. 5. Специфичност обољења у геријатрији. 6. Геропрофилактика, превенција настанка обољења, у овом животном добу. 7. Принципи функционалне рехабилитације. 8. Специјалне индикације рехабилитације у геријатрији. 9. Мождани удар, поремећај свјести. 10. Паркинсонизам и епилепсија. 11. Поремећај хода, равнотеже, пад у геријатрији. 12. Реуматске болести у геријатрији. <i>Практична настава:</i> 1. Упознавање студента са физиотерапеутским процедурама у геријатрији 2. План физиотерапије за пацијенте у трећој животној доби 3. Евалуација плана физиотерапеутских процедура 4. Специјална рехабилитација у геријатрији	
Литература Основна 1. Савремена геријатрија: Давидовић и сарадници: Београд, 2003. 2. Авдић Д. Пад у трећој животној доби. Универзитетска књига Сарајево, 2004.	
Број часова активне наставе: 60 (2+2)	Остали

Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 30	Други облици наставе: 0	часови:
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, семинарски радови и радионице, самостални задаци, консултације и други облици наставе.			
Оцена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	5	Усмени испит	40
Практична настава	5		
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: СОЦИЈАЛНО ПРАВО И ЗАШТИТА			шифра предмета:Г-36
Наставник: доц.др.сц Данијела Денотовић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестер, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Циљ изучавања наставног програма из предмета је упознавање студената са општим појмовима социјалног права и заштите у БиХ као и са примјеном нормативне регулативе са аспекта социјалне заштите.			
Исход предмета Студенти ће научити основне појмове из социјалног права и заштите и организације, као и да поступају у складу са одговорностима које намеће одговарајући професионални ниво. Познавање и примењивати социјалну заштиту у пракси.			
Садржај предмета Теоријска настава: Увод у социјално право и социјалну заштиту. Европска социјална повеља. Социјално осигурање у БиХ и Републици Српској. Социјална заштита запослених и незапослених. Социјално право у БиХ и Републици Српској. Нормативна регулатива социјалне заштите. Стварно социјално стање у БиХ И Републици Српској.			
Литература Основна: 1. Кременовић О. Здравствено и еколошко законодавство. Бања Лука, 2007. 2. Трипковић Милан. Основи социологије.Стилос. Нови Сад, .2006.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	20		

Студијски програм : Геријатријска њега		
Назив предмета: МАРКЕТИНГ У ЗДРАВСТВУ		шифра предмета:Г-37
Наставник: доц.др.сц Витомир Слијепчевић		
Статус предмета: изборни		
ЕЦТС: 4		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан шести семестер, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета Упознавање студената са маркетиншким концептом пословања у здравству.		
Исход предмета Након завршеног предавања студент ће бити у могућности да организују маркетиншке функције у здравству и да њима руководе.		
Садржај предмета 1. Увод у маркетинг пословање . 2. Маркетиншко окружење. 3. Сегментација тржишта здравства. 4. Маркетинг микс у здравству. 5. Асортиман понуде у здравству. 6. Задовољавање потреба у здравству. 7. Политика цијена. 8. Маркетинг здравствених услуга. 9. Људски ресурси у маркетингу.		
Литература Основна: 1. Васиљев. Маркетинг. Универзитет Источно Сарајево, Економски факултет Брчко, 2010.		
Број часова активне наставе: 30 (2+0)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	
		Други облици наставе: 0
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.		
Оцјена знања (максимални број поена 100)		

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	
Практична настава		Усмени испит	40
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив: СТРУЧНА ПРАКСА 3	шифра: Г-38
Одговорни наставник: др.сц. Предраг Лазић, Кенан Галијашевић МА	
Статус: обавезан	
ЕЦТС: 9	
Услов: Услов за праксу је уписан шести семестар, а услов за полагање испита је обављање стручне праксе у наставним базама и вођење дневника рада.	
Циљ стручне праксе: осбособљавање студента за самосталан рад у струци унапређење способности студента за успјешну примјену стручних и научних сазнања и метода у практичним ситуацијама уз допринос интензивнијем повезивању теорије и праксе стицање информација и искуства која ће помоћи у даљем професионалном усмјерењу размјена знања и искуства између студента истих образовних профила	
Исход стручне праксе: - студент самостално обавља рад у струци користећи усвојена знања и вјештине - знања и способности које је студент добио проучавањем теорије, већином у одвојеним гранама медицине, примењује у пракси - упознавање послодаваца са будућим потенцијалним сарадницима као повратно дејство контакта са професионалном праксом, добија се подстицај за овладавање струком и мотивисаност да се након завршетка студија обављају слични послови у пракси	
Садржај стручне праксе Наставне базе у којима се одвија стручна пракса су: устнове примарне здравствене заштите и секундарне здравствене заштите. 1.Физијатрија, студенти ће провести 40 часова рада у служби за физијатрију (Дом здравља) 2. Хитна служба, студенти ће провести 40 часова рада у хирној медицинској помоћи. 3. Неуролошко одјељење, студенти ће провести 60 часова рада на неуролошком одјељењу, 4. Дом за стара лица, студенти ће провести 100 часова рада у њези старих лица, У наведеним наставним базама студент ће да се упозна са принципима и правилима рада високоедуцираних медицинских сестара и техничара како на нивоу примарне тако и на нивоу секундарне здравствене заштите. У овом дјелу стручне праксе, студент ће активно да врши промоцију здравља и превенцију болести у службама Дома здравља, те да активно учествује у пружању сестринских интервенција и процедура на нивоу секундарне здравствене заштите.	
Број часова активне наставе:	Остали

Теоријска настава: 0	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе:	часови: (стручна пракса) 240
Методе извођења наставе Стручна пракса се реализује по програму (садржају) стручне праксе у одговарајућој здравственој установи и то директним ангажовањем студента, уз одговарајући стручни надзор. У току обављања праксе студент води дневник у који уписује дневне активности као и детаљан опис послова на којима је био ангажован.			
Описна оцјена знања :			
По завршетку стручне праксе, студент предаје наставнику задужено за реализацију стручне праксе дневник са описом активности које је обављао током трајања стручне праксе. Описна оцјена знања је незадовољава, задовољава, добра, врло добра и одлична. Изводи се из дневника а на основу сљедећих вјештина: редовност, креативност и самосталност у вођењу разговора, интервјуа и здравствено васпитног рада, способност самосталног планирања, организације и припреме болничког материјала и услова за извођење дијагностичких, терапијских и рехабилитационих процедура и праћење истих, редовност, самосталност у препознавању знакова и симптома основне болести и адекватно пружање помоћи. Редовност, самосталност у континуитраном мониторингу, и редовност, самосталност и креативност рада у оквиру важећих стандарда здравствене његе, Редовност, самосталност и креативност у правилном вођењу документације. Наставник својим потписом у индексу верификује да је студент успјешно обавио стручну праксу, што омогућује студенту да уз остале потписе овјери одговарајући семестар.			

VII СЕМЕСТАР

Студијски програм : Геријатријска њега		
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА ОНКОЛОШКИХ БОЛЕСНИКА		шифра предмета:Г-39
Наставник: проф.др.сц Алма Мекић Абазовић, мр.сц Рајкица Бамбуловић Петровић		
Статус предмета: обавезни		
ЕЦТС: 8		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан седми семестер, а услова за полагање испита нема.		
Циљ предмета да студенти добију базна сазнања из опште онкологије, из специјалне онкологије и радиотерапије, те едукација високедуциране медицинске сестре у приступу и њези онколошких болесника.		
Исход предмета Медицинска етика и кодекси, план здравствене њега, квалитет спороведене здравствене њега, комуникационе вјештине, тимски рад, истраживања начина приступа онколошком пацијенту. Административни и правни послови медицинских сестара на онколошким одјељењима.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> Принцип хируршке онкологије, принципи радиотерапије, принципи системског лијечења карцинома. Карциноми главе и врата, епидемиологија, етиологија, дијагностика, постоперативна њега, онколошко лијечење. Карцином дојке и жесних сполних органа. Карцином плућа и плућне марамице. Карциноми гастроинтестиналног тракта, лијечење, дијагностика, онколошка терпија, приступ медицинске сестре у току и послије терапије.карциноми уринарног тракта, карциноми тестиса. Тумори централног нервног система. Карциноми непозантог порјекла, хитна стања у онкологији. <i>Практична настава:</i> Улога медицинске сестре у превенцији и њези онколошких болесника. Скрининг. Помоћ пацијенту код симптома након примања кемои радиотерапије. Мјере у случају ектавазације лијека.		
Литература Основна: 1. Јовановић Д. Основи онкологије и палијативне њега. Нови Сад, 2008 2. Мекић-Абазовић и сарадници. Хитна стања у онкологији. Зеница, 2014.		
Број часова активне наставе: 90 (2+4)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	
Други облици наставе: 0		
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.		

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА НАУЧНО-ИСТРАЖИВАЧКОГ РАДА			шифра предмета:Г-40
Наставник: проф.др.сц Никола Гаврић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 5			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан седми семестер, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета да студенти добију базна сазнања која су везана за научно истраживачки рад. Да студенти знају зашто, када и како да истражују одређене појаве, проблеме са којима се сусрећу у свакодневном раду и пракси. С циљем размјене искустава са другима ауторима, те доношења закључака за побољшање рада.			
Исход предмета Студенти се активно укључују у истраживачке походе, размишљају о истраживању о области здравствене његе, стичу знање о важности истраживања. Спремни су у цјелости самостално да пишу истраживачки рад. Упознају се са базом података и са стручним и научним часописима из њихове области. Познају фазе истраживања.			
Садржај предмета Теоријска настава: Увод у научну методологију истраживања у области здравства и биомедицине. Методологије и технологије здравственог истраживања. Врсте студија (Рандоминизирани, Кохортне, Студије случаја). Јединке обухваћене истраживањем. Планирање истраживања, писање уводног дјела, консултација са литературом, правилан начин цитирања. Постављање хипотезе и врсте хипотезе. Креирање циљева истраживања. Методологија рада. Приказ резултата, изнешених бројкама и процентима. Битност статистичке значајности у истраживању, те потврђивање и одбацивање хипотезе. Писање дискусије, поређење резултата са резултатима истих или сличних студија других аутора. Писање закључка. Сестринство темељена на доказима.			
Литература Основна: 1. Марушић М, и сур. Увод у знанствени рад у медицини. Загреб: Медицинска наклада, 2004.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 0	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања		Писмени испит	40

Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	20		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ЊЕМАЧКИ ЈЕЗИК 2	шифра предмета:Г-41
Наставник: Маја Митровић МА	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 4	
Услов: Услов за слушање предмета је уписан седми семестар.	
Циљ предмета: - оспособити студенте да стекну способност основног писменог и усменог комуницирања на њемачком језику у оквиру садржаја предвиђених за ниво знања језика А2; - оспособити студенте да усвоје основну лексику из подручја здравствене њега као што су занимања медицинских радника, послови медицинских радника, описа свакодневице у здравственим установама, просторија и предмета у здравственим установама, извјештај о стању пацијента и медицинским помагалима. - упознавање студената са основним обрасцима медицинске документације, лексике из сфере прехране пацијената, основним појмовима фармакологије и обољења органа за излучивање, дијабетеса, повишеног притиска, температуре и уринарне инконтиненције.	
Исход предмета Успјешним завршетком одслушаног предмета и савладавањем градива, односно, усвајањем модула знања и вјештина планираних наставним програмом за овај предмет студент ће моћи да комуницира са пацијентима и колегама на сљедећем нивоу: - да говори о свом образовању/занимању, да напише своју биографију, да пита пацијента за стање, као и да истом саопшти резултате претрага - да влада терминологијом из домена болничког смјештаја, медицинских помагала и медицинског материјала - да да усмени и писмени извјештај о стању пацијента, да се упозна са правилником рада медицинских радника - да познаје основне појмове везане за прехрану пацијената, као и - да информише пацијенте о дневном распореду активности (у дневној њези или старачком дому) - да влада појмовима у вези са обољењима органа за излучивање, дијабетеса, повишеног притиска, температуре и уринарне инконтиненције - да објасни пацијенту узроке и посљедице његовог здравственог стања, као и да пружи емотивну подршку пацијенту	

Садржај предмета

Садржај колегија чине следећа тематска подручја:

Modul 1: Im Krankenhaus

1. Pflegeberufe – von seinem Beruf/seiner Ausbildung erzählen; Pflegetätigkeiten beschreiben; Steckbriefe schreiben
2. Auf Station – Räume auf Station beschreiben; einen Auszug aus einem Mitarbeiterhandbuch lesen; von der eigenen Station und dem Stationsalltag erzählen
3. Gesundheitliche Probleme - Patienten und ihre gesundheitlichen Probleme beschreiben; einen Sachtext über Appendizitis lesen; ein Gespräch über den Pflegebedarf eines Patienten hören; von einem Patienten erzählen

Modul 2: Ältere Menschen

4. Hilfsmittel – Über Hilfsmittel sprechen; ein Interview über Alterskrankheiten und Hilfsmittel lesen; pflegebedürftigen Hilfe anbieten; mit Angehörigen sprechen
5. Ausscheidungsorgane – Einen Sachtext zur Physiologie bei der Urinausscheidung lesen; eine Anleitung zur Inkontinenzprophylaxe verstehen und schreiben
6. Beschäftigungen – Über Beschäftigungsangebote informieren; einen Werbeflyer einer Tagespflege lesen; einen Flyer über die eigene Einrichtung schreiben

Modul 3: Messgeräte und Maßeinheiten

7. Pflegeprobleme, -ressourcen – Einen Auszug aus einer Pflegeplanung lesen; ein pflegerisches Gespräch verstehen und Informationen in einer Pflegeplanung ergänzen; Probleme, Ressourcen, Pflegeziele und -maßnahmen notieren
8. Vitalwerte kontrollieren – Ein Gespräch bei der Vitalwertkontrolle verstehen; einen Ratgeber text über Hyper- und Hypotonie lesen; Gespräche bei der Vitalwertkontrolle spielen
9. Fieber und Begleitsymptome – Körpertemperaturen und Fieberverläufe beschreiben; einen Fachtext über Begleitsymptome und Pflegemaßnahmen bei Fieber lesen; von einer fieberhaften Erkrankung erzählen

Modul 4: Bei Patienten

10. Kostformen – Texte über verschiedene Kostformen lesen; Kostformen für verschiedene Erkrankungen notieren; mit Patienten über ihre Ess- und Trinkgewohnheiten sprechen
11. Betten machen – Ein Interview zu Besonderheiten von Klinikbetten lesen, bettlägerige Patienten beim Bettenmachen anleiten; Gespräche beim Bettenmachen spielen
12. Schmerzen – Pflegemittel und -maßnahmen zur Linderung von Schmerzen beschreiben; einen Schmerz-Fragebogen lesen; von eigenen Schmerzen erzählen machen; Orte und Richtungen bestimmen; Fahrpläne; am Bahnhof
12. Der Kunde ist König: Zeitangaben; Serviceleistungen; höfliche Bitte ausdrücken
13. Neue Kleider: Einkaufen/Kleidungsstücke; im Kaufhaus
14. Feste: Datum; Einladungen schreiben; Glückwünsche ausdrücken

Литература:

Основна:

1. Hagner, V.; Hueber Verlag GmbH; München, 2015; *Menschen im Beruf – Pflege A2 Kursbuch+Arbeitsbuch*
2. Hagner, V.; Hueber Verlag GmbH; München, 2016; *Menschen im Beruf – Pflege B1 Kursbuch+Arbeitsbuch*
3. Evans, S./ Pude, A./ Specht, F.; Hueber Verlag GmbH; München, 2012; *Menschen Kursbuch+Arbeitsbuch*

Допунска:

1. Schrimpf, U./Becherer, S./Ott, A.; Springer Verlag GmbH, Heidelberg 2010; *Deutsch für Pflegekräfte*
2. Peikert, I.; Urban&Fischer Verlag GmbH; München, 2012; *Deutsch für Pflegeberufe*
3. Langenscheidts Großwörterbuch – Deutsch als Fremdsprache, Langenscheidt, Berlin

Број часова активне наставе: 45 (2+1)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 15	Други облици наставе: 0	

Методe извођења наставe

Предавања, вјежбе, консултације и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	5	Писмени испит	40
практична настава	15	Усмени испит	
колоквијум-и	40		
семинарски радови			

Студијски програм : Геријатријска њега

Назив предмета: ПСИХОЛОГИЈА РАЗВОЈНОГ ДОБА И СТАРЕЊА

шифра предмета:Г-42

Наставник: Проф.др.сц Василије Гвозденовић, мр.сц Синиша Ђуричић

Статус предмета: обавезни

ЕЦТС: 6

Услов: Услов за слушање предмета је уписан седми семестер, а услова за полагање испита нема.

Циљ предмета Упознавање студената са уобичајеним аспектима развојног доба и старења. Сечена знања требало би да се користе у свакодневној професионалној комуникацији са здравим и болесним особама ових старосних група, као и да смањују предрасуде повезане са особама у овим старосним групама.

Исход предмета

Студент стиче знања о психосоцијалним специфичностима развојног доба и старијег животног доба, променама у овим старосним групама код појаве телесних болести, специфичностима добре професионалне комуникације са болесницима ових животног доба. Студент стиче вештине у професионалној комуникацији (вербалној и невербалној) са особама у развојном добу и њиховим родитељима/ пратњом као и са особама у старијем животног добу. Препознаје специфичности везане за појаве телесних болести код особа ових старосних категорија и обучава се да проблеме у збрињавању и лечењу решава на најадекватнији начин.

Садржај предмета

Теоријска и практична настава:

1. Појам развојне психологије; антенатални развој, новорођенче, развој у првој години живота,
2. развој појединих функција: интелектуални развој, емоционални развој, развој морала, социјални развој.
3. Психопатологија развојног доба
4. Пубертет и адолесценција, полне разлике у развоју, улога вршњака
5. Развој агресивности и просоцијалног понашања
6. Породица и породични систем; дете и породица; дете и околина; болесно дете и породица
7. Основни појмови везани за породичну терапију
8. Одрасло доба: личност током одраслог доба: породица, родитељство, посао; болест у одраслом животном добу
9. Старење – основни појмови: животни век, хронолошки, биолошки и социјални узраст
10. Биолошке теорије старења
11. Социолошке теорије старења
12. Треће и четврто животно доба
13. Успешно старење
14. Однос старих особа према болести и хендикепу
15. Породица старих особа
16. Основни појмови везани за губитак
17. Смрт и умирање
18. Институције које помажу старим особама

Литература

Основна:

1. Брковић А. Развојна психологија. Учитељски факултет Ужице 2000.
2. Ненадовић М. Психологија развојног доба и старења. Београд, 2008

Број часова активне наставе: 60 (2+2)

Остали часови:

Теоријска настава: 30

**Практична настава
(вјежбе): 30**

**Други облици
наставе: 0**

Методе извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе

Поена

Завршни испит

Поена

Активност у току предавања		Писмени испит	40
Практична настава	10	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега		
Назив предмета: ПРОМОЦИЈА ЗДРАВЉА И ПРЕВЕНЦИЈА БОЛЕСТИ		шифра предмета:Г-43
Наставник:доц.др.сц Марин Кватерник, Кенан Галијашевић МА		
Статус предмета: обавезни		
ЕЦТС: 7		
Услов: Услов за слушање предмета је уписан седми семестар, а нема услова за полагање испита		
Циљ предмета је упознати студенте с важности промоције здравља и превенције хроничних масовних незаразних обољења.		
Исход предмета Укључивање у израду акционих планова за промоцију здравља и превенцију обољења код здравих људи, према различитим категоријама људи.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава:</i> 1. Увод у промоцију здравља и превенцију болести. 2. Детерминантне здравља, здравље за све. 3. Циљеви и организација здравствено промотивног рада. 4. Здравствено одгојни процес, 5. здравствено одгојни програми. 6. Садржај и методе здравственог рада, здравствено одгојне потребе. 7. Здравствена култура. <i>Практична настава:</i> 1. Практични рад студената појединачно и у групама, 2. креирање здравствено одгојних рецепата. 3. Улога високоедуциране медицинске сестре у промоцији здравља и превенцији обољења. 4. Превенција хроничних масовних незаразних болести, 5. превенција заразних обољења (промоција вакцинације), 6. промоција дојења, и њена важност у почетној фази живота.		
Литература Основна: 1. Шепер – Ибрахимагић Л и сарадници. Промоција здравља и превенција болести. Зеница, 2008. године.		
Број часова активне наставе: 60 (2+3)		Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе): 40	
Методе извођења наставе		Други облици наставе: 0
Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.		

Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
активност у току предавања		Писмени испит	40
практична настава	10	Усмени испит	
колоквијум-и	40		
семинарски радови	10		

VIII СЕМЕСТАР

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ЗДРАВО И БОЛЕСНО СТАРЕЊЕ			шифра предмета:Г-44
Наставник: др.сц Радојка Бјелић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 5			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан осми семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета: Упознати студент са основама здравог физиолошког старења и болести. Указати на кључне разлике у здравом и болесном старењу.			
Исходи предмета: Оспособљавање студената да познају физиолошки процес старења људског организма. Оспособљавање студента у важности превенције хроничних незаразних обољења, те препознавања ризико фактора за настанак истих.			
Садржај предмета 1. Основе савремене геријатрије 2. Физиолошки процес старења организма 3. Здраво старење 4. Болесно старење 5. Пријевремено старење - Прогерија 6. Најчећи фактори ризика у старијој доби 7. Најчешћа обољења геријатријске доби Улога дипломиране медицинске сестре у њези геријатријских пацијената			
Литература Основна: 1. Давидовић М., Савремена геријатрија, Београд 2003. 2. Вукадинов Ј. Геријатрија и њега старих особа. Нови Сад, 2006.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 45	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска нега			
Назив предмета: СТАТИСТИЧКЕ МЕТОДЕ У ЗДРАВСТВУ			шифра предмета:Г-45
Наставник: проф.др.сц Душко Васић, мр.сц Владимир Марковић			
Статус предмета: обавезни			
ЕЦТС: 5			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан осми семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета: Упознавање студената са основни алатима за статистичку обраду података, у сврху доласка до нових сазнања или провођења истраживања и писања научно истраживачких радова			
Исход предмета: Након завршеног предавања студент ће бити у могућности да обрађују податке, табеларно, помоћу графикана, да их изражавају у процентима, те да врше статистичку обраду истих, помоћу статистичких алата.			
Садржај предмета: Теоријска настава: 1. Увод у статистичке методе, појам и дефиниција 2. Дескриптивна статистика 3. Аналитичка статистика 4. Статистичка анализа 5. Теоријска статистика 6. Основе репрезентативног метода 7. Испитивање разлике 8. Испитивање паралелизма			
Литература Основна: 1. Јаношевић С, Дотлић Р.Медицинска статистика. Универзитет у Београду Медицински факултет. 2014 године 2. Маринковић Ј, Дотлић Р, Јаношевић С. Статистика за истраживаче у области медицинских наука. Београд. 2012.			
Број часова активне наставе: 45 (3+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 45	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			

Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега

**Назив предмета: ИНТРАХОСПИТАЛНЕ ИНФЕКЦИЈЕ И
САНИТАРНА ЗАШТИТА**

шифра предмета:Г-46

Наставник: доц.др.сц. Марин Кватерник

Статус предмета: обавезни

ЕЦТС: 6

Услов: Услов за слушање предмета је уписан осми семестар, а нема услова за полагање испита.

Циљ предмета

Циљ предмета је да студенте упозна са организацијом програма контроле интрахоспиталних инфекција(ИХИ), са стратегијом за контролу и превенцију ИХИ,праћењем ИХИ и активности на провођењу превентивних мјера. Главни циљ је упознавање студената са поступцима за смањивање ризика за излагање здравствених радника, болесника и посјетилаца изворима инфекције, поступцима контроле и елиминације узрочника инфекције и контроле путева ширења. Упознавање са мјерама изолације, са поступцима за чишћење и дезинфекцију површина и опреме, употребом заштитне опреме и одјеће,руковање и одлагање клиничког и другог отпада,руковање и одлагање оштрих предмета. Упознати их са евалуацијом утицаја проведених мјера и са системом извјештавања. Упознати студенте са дезинфекцијским, дезинсекцијским и дератизацијским методама и поступцима. Упознати их са методом стерилизације и провјером поступака стерилизације. Фактори који утјечу на ефикасност дезинфекције,дезинсекције и дератизације, поступци процјене квалитета дезинфицијенса. Анализа и контрола учинка дезинфекције,дезинсекције и дератизације.

Исход предмета

Савладавањем знања из предмета интрахоспиталне инфекције студент ће разумјети основне законитости о појави и ширењу интрахоспиталних инфекција, смјернице за мјере и поступке у контроли ИХИ. Биће оспособљени за праћење болничких инфекција и провођење и евалуацију утицаја свих проведених превентивних мјера и поступака које имају циљ смањивање ризика излагању инфекцији здравствених радника, болесника и посјетилаца у болници. Разумјети ће дезинфекцијске, дезинсекцијске и дератизацијске методе и поступке, методе стерилизације и провјере поступака стерилизације.Оспособити ће се за провођење анализе и контроле учинка дезинфекције,дезинсекције и дератизације.

Садржај предмета

Теоријска настава:

1. Организација програма контроле интрахоспиталних инфекција(ИХИ), стратегија за контролу и превенцију ИХИ. Етиолошка структура ИХИ. Врсте и значај микроорганизама који су најзаступљенији као узрочници ИХИ.
2. Најзначајнији фактори одговорни за настанак ИХИ. Извор инфекције и начин преношења узрочника ИХИ. Болнички одјели.
3. Чишћење и дезинфекција површина и опреме. Поступци изолације болесника. Поступци прања руку упосленика Упознавање са употребом заштитних средстава у болници.Руковање и прање болничког рубља. Одлагање болничког отпада.
4. Руковање оштрим предметима, одлагање оштрих предмета. Поступак с повредама оштрим предметима. Поступак код професионалне изложености крвљу преносивим болестима. Постекспозициона профилакса
5. Дезинфицијенси, механизам и начин дјеловања. Хемијски састав дезинфицијенаса и начин њихове апликације. Превентивна и протуеписидемијска дезинфекција. Текућа и завршна дезинфекција. Дезинфекција у здравственим установама и у просторима за производњу,промет живежних намирница. воде за пиће, дезинфекција руку

Практична настава:

1. Најзначајнији фактори одговорни за настанак ИХИ. Извор инфекције и начин преношења узрочника ИХИ. Болнички одјели.
2. Чишћење и дезинфекција површина и опреме. Поступци изолације болесника. Поступци прања руку упосленика Упознавање са употребом заштитних средстава у болници.Руковање и прање болничког рубља. Одлагање болничког отпада.
3. Руковање оштрим предметима, одлагање оштрих предмета. Поступак с повредама оштрим предметима.
4. Поступак код професионалне изложености крвљу преносивим болестима. Постекспозициона профилакса

Литература

Основна:

1. Тандир С, Лејла Ч. Интрахоспиталне инфекције и санитарна заштита. Зеница 2015.

Број часова активне наставе: 60 (2+2)

Остали часови:

Теоријска настава: 30

Практична настава
(вјежбе): 30

Други облици
наставе:
0

Методe извођења наставе

Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.

Оцјена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	Посна	Завршни испит	Посна
---------------------	-------	---------------	-------

Активност у току предавања	5	Писмени испит	40
Практична настава	5	Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ЗДРАВСТВЕНА ЊЕГА У ТРАУМАТОЛОГИЈИ			шифра предмета:Г-47
Наставник: проф.др.сц Никола Гаврић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан осми семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета је упознати студенте о важности трауматологије, као једне од најтежих хируршких грана. Циљ је да студенти добију базична знања о њези трауматизованих болесника.			
Исход предмета Студент ће усвајањем знања о трауматолошким и ортопедским пацијентима, имати јаснију слику самог приступа у планирању и реализацији здравствене њега.			
Садржај предмета: Теоријска настава: Анатомија локомоторног система, фрактуре, врсте фрактура, прелом костију лобање, прелом и повреде кичменог стуба. Прелом и повреде надлактице, прелом и повреде костију подлактице. Прелом и повреде костију шаке. Прелом и повреде карлице. Прелом и повреде бедране кости, прелом врата фемура, уградња ендопротезе кука, прелом и повреде подкољеничних костију. Пријелом и повреде костију стопала. Повреде зглобова. Дијагностика повреда костију и зглобова. Третман трауматолошких болесника, оперативне процедуре у трауматологији. Њега трауматолошких боелсника, код трауме и политрауме. Мобилизација трауматолошког болесника. Гипс, врсте. Удлаге.			
Литература Основна: 1.Муминагић С. Хирургија. Зеница, 2011 године 2.Драгољуб Бановић. Трауматологија коштанозглобног система. Београд. 1998			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):0	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена

Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега			
Назив предмета: ТИПОВИ ГЕРИАТРИЈСКИХ ЗДРАВСТВЕНИХ УСТАНОВА			шифра предмета:Г-48
Наставник: доц.др.сц Рифат Сејдиновић			
Статус предмета: изборни			
ЕЦТС: 4			
Услов: Услов за слушање предмета је уписан осми семестар, а услова за полагање испита нема.			
Циљ предмета Професионално оспособљавање и упознавање студената са типовима и врстама геријатријских здравствених установа, и основним и специјалним садржајем у њима.			
Исход предмета Упознавање студената са принципом, изгледом и унутрашњом околином унутар геријатријских центара.			
Садржај предмета Теоријска настава: 1. Геријатријска хоспитализација 2. Типови геријатријских здравствених установа 3. Геријатријски центри, Геријатријска одјељења, 4. Геријатријски клинички институти, Заводи за геронтологију 5. Хосписи 6. Одјељења за продужену његу и лијечење 7. Сестринске куће			
Литература Основна: 1. Савремена геријатрија: Давидовић и сарадници: Београд, 2003. 2. Авдић Д. Пад у трећој животной доби. Универзитетска књига Сарајево, 2004. 3.			
Број часова активне наставе: 30 (2+0)			Остали часови:
Теоријска настава: 30	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе: 0	
Методe извођења наставе Предавања, вјежбе, консултације, семинарски радови и други облици наставе.			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			
Предиспитне обавезе	Поена	Завршни испит	Поена
Активност у току предавања	10	Писмени испит	40
Практична настава		Усмени испит	
Колоквијум-и	40		
Семинарски радови	10		

Студијски програм : Геријатријска њега	
Назив предмета: ДИПЛОМСКИ РАД	шифра предмета:Г-49
Наставник: Наставници који могу бити ментори	
Статус предмета: обавезни	
ЕЦТС: 10	
Услов: одслушана настава и положени испити предвиђени планом и програмом студија, обављена стручна пракса.	
Циљеви завршног рада Радећи завршни рад студент се оспособљава да учествује у истраживачком раду, да се упознаје са методологијом истраживања у области геријатријске његе, да се оспособи да обрађује податке из документације и шире, да адекватно презентује резултате, доноси закључке у области коју истражује, и на основу тога валоризује свој рад, предлаже мјере и унапређује област сестринства.	
Исход предмета Оспособљавање студената да индивидуално и тимски учествују у свим облицима истраживачког рада у области здравствене његе.	
Садржај предмета Завршни рад представља истраживачки рад студента у коме се он упознаје са методологијом истраживања у области геријатријске његе. Завршни рад се ради из стручно апликативних предмета и односи се на истраживања у области геријатријске његе на свим нивоима здравствене заштите (примарни, секундарни и терцијарни) и на свим нивоима имплементације геријатријске његе (у области превентиве, лијечења, рехабилитација болесника). Истраживања се спроводе у области функција и компетенција дипломиране медицинске сестре. Након обављеног истраживања студент припрема завршни рад у форми која садржи слиједећа поглавља: увод, циљеви, метод истраживања, резултати, дискусија, закључак, и литература.	
Методе извођења Студент самостално и по свом афинитету бира тему завршног рада (из области стручно апликативних предмета) и одговарајућег ментора који му помаже у изради завршног рада. Сенат Високе медицинске школе здравства Добој, усваја списак тема за израду завршних радова. У припремним разговорима са наставником ментором, студент дефинише тему свог истраживања, договара се око дизајна истраживања и добија упутства за прибављање неопходне литературе. Потом, у сарадњи са ментором изводи истраживање, сакупља резултате и статистички их обрађује. У завршном дјелу рада, код израде закључака, консултује се са ментором. На крају студент усмено брани завршни рад пред трочланом комисијом. Комисија за одбрану завршног рада састоји се од три члана – наставника, од којих је ментор рада обавезан члан комисије.	

Литература			
Број часова активне наставе:			Остали часови:
Теоријска настава:	Практична настава (вјежбе):	Други облици наставе: 0	
Методе извођења наставе Менторски рад			
Оцјена знања (максимални број поена 100)			

